

مذاکرات مجلس شورای ملی

صورت مشروح مذاکرات مجلس روز شنبه ۱۸ اسفندماه ۱۳۴۲

- فهرست مطالب:
- ۱- تصویب صورت مجلس.
 - ۲- بیانات قبل از دستور- آقای یغمائی کیهان- بانو دکتر فرخ رو پارسای و آقای رامبد.
 - ۳- قرائت نامه آقایان حسنعلی منصور و دکتر عاملی دائر باستعفا از نمایندگی مجلس شورای ملی.
 - ۴- طرح و تصویب گزارش کمیسیون محاسبات راجع به بودجه سال ۱۳۴۳ مجلس شورای ملی.
 - ۵- قرائت نامه آقایان دکتر یگانه و دکتر هدایتی و دکتر شادمان دائر به استعفا از نمایندگی مجلس شورای ملی.
 - ۶- معرفی هیئت دولت و تقدیم بر نامه بوسیله آقای حسنعلی منصور نخست وزیر.
 - ۷- بیانات آقای رئیس دائر به ابراز تأسف از فوت پادشاه یونان.
 - ۸- مذاکره درباره موقع جلسه بعد.
 - ۹- تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه.

مجلس ساعت ده صبح بریاست آقای مهندس عبدالله ریاضی تشکیل گردید.

- ۱- تصویب صورت مجلس
رئیس- اسامی غائبین جلسه قبل قرائت میشود.
(بشرح زیر قرائت شد)
غائبین با اجازه- آقایان: طباطبائی - جهانگیری- مهندس آراسته - دکتر اسفندیاری - روحانی- ریگی- کمالوند - دکتر مصباحزاده - مصطفوی - بانو جهانبانی- دکتر دولتشاهی - ابتهاج سمعی.
غائبین بی اجازه- آقایان: مهرزاد- امینی خراجی- مهندس مجتهدی - علی مرادی - پرویزی.
غائبین مریض- آقایان: دکتر سام- تیمسار سر لشکر همایونی.
رئیس- آقای مرتضوی.
مرتضوی- در عرایضی که بنده کردم اشتباهاتی هست که پس از اصلاح به اداره تند نویسی میدهم.
- رئیس- بسیار خوب خانم دکتر دولتشاهی.
بانو دکتر دولتشاهی- بنده در جلسه گذشته غائب با اجازه نوشته اند ولی بنده مریض بودم.
رئیس- بسیار خوب نظر دیگری راجع بصورت جلسه نیست؟ (اظهاری نشد) صورت جلسه دفعه گذشته تصویب میشود. آقای نوربخش.
نوربخش- شکایتی است از اهالی سیرجان تقدیم مقام ریاست میشود.
رئیس- آقای البرزی.
کهزاد البرزی- نامه های مختلف و چند فقره شکایت به بنده رسیده تقدیم مقام ریاست میشود.
رئیس- آقای حق شناس.
حق شناس- شکایتی است از کارگران شهر داری که تقدیم مقام ریاست میشود.

عین مذاکرات مشروح چهل و نهمین جلسه از دوره بیست و یکم قانونگذاری - اداره تند نویسی و تحریر صورت مجلس

۴- بیانات قبل از دستور - آقای یغمائی کیهان - بانود کتر

پارسای - آقای رام بد

رئیس - نطقهای قبل از دستور شروع میشود. آقای یغمائی کیهان.

یغمائی کیهان - با کسب اجازه از مقام ریاست بنده بسیار خوشحالم اولین نفری هستم که از پشت این تریبون در این مکان مقدس (خانه ملت) دولت جناب آقای حسنعلی منصور و همکاران محترم ایشان را تبریک عرض می کنم (صحیح است - اجسنت) خوشبختانه بدامر و اراده شاهنشاه عظیم الشان رئیس دولت و چند نفر از وزراء مشاغل حساس دولت از همکاران محترم و لایق و تحصیل کرده و فعال مجلسی ما برگزیده شده اند (صحیح است) که به فال نیک میگیریم و از پیشگاه قادر متعال مسئلت می کنم در طریق خدمت به شاهنشاه و کشور و مردم توفیق کامل حاصل فرمایند. (انشاء الله)

نا گفته نماند که دولت جناب آقای عام دولت صدیق و خدمتگزاری بود (صحیح است) و تا آنجا که امکان داشت با کوشش و تلاش شبانه روزی به پیروی از نیت عالیله شاهنشاه در راه به ثمر رسانیدن انقلاب شاه و ملت فدکاری کرده مخصوصاً در مورد سیاست خارجی مملکت و حسن روابط کشور با خارج قدمهای بسیار مؤثر و ارزنده برداشت که مورد قبول همگان است و واقعاً اثرات نیکوئی از خود باقی گذاشت امیدوارم همکاران محترم معززین مجلسی ما که اغلب با روحیه عالی و انرژی فراوان در دولت جناب آقای منصور آماده خدمت شده اند بیش از پیش اثرات نیکو از خود بیادگار باقی بگذارند. (انشاء الله).

با کسب اجازه از خانمها و آقایان نمایندگان محترم بنده برخلاف سلیقه امروزم مجبور شدم بعلت داشتن ارقام و آمار مطلب را بنویسم چون همین مسئله ممکن است موجب شود که درست نتوانم مطلب را ادا کنم برای اینکه اغلب عادت کرده ام که از حفظ عرایضم را عرض کنم. با کسب اجازه از حضور مقام محترم ریاست مجلس و خانمها و آقایان نمایندگان و همکاران محترم، خیلی معذرت میخواهم که بحکم وظیفه امروز لا علاج مدتی از وقت مجلس را میگیرم و امیدوارم مثل همیشه بر بنده منت گذاشته بعرایضم که جنبه عمومی دارد و نسبتاً حساس است بذل توجه فرمائید شاید انشاء الله بتائید نمایندگان محترم

دولت هر چه از روز چهار جوئی فرمایند.

بطوریکه خاطر آقایان مستحضر است یکی از صنایعی که توأم با تولید بسیار ارزنده و قابل توجه و با در نظر گرفتن وضع عمومی مردم برای کشور در ردیف های اول قرار گرفته صنعت قند کشور است و مصرف قند و شکر در دنیا بطور کلی و در کشور ما بطور محسوس روز بروز بالا میرود و در تاریخ که اعلیحضرت فقید رضاشاه کبیر که باید از این مکان مقدس بروح آن مرحوم درود بفرستم و طلب مغفرت بکنیم خالک کشور را ترک میفرمودند مصرف قند و شکر ایران در حدود نود هزار تن بود که نصف آن در مملکت تولید میشد و امروز مصرف به ۵۰۰ تا ۶۰۰ هزار تن ترقی کرده که ۱۸۰ تا ۱۹۰ هزار تن آن در کشور خودمان تولید میگردد در اینجا اخلاقاً لازم میدانم از خدمات و خدمات صادقانه ای که جناب آقای مهندس شریف امامی برای توسعه و پیشرفت صنعت قند در کشور متحمل شدند حق شناسی و تشکر نمایم و حقاً و انصافاً تا سر حد امکان در این راه کوشش فراوان نمودند با این مقدمه روشن میشود که مصرف قند و شکر به سرعت فوق العاده رو به افزایش است و با در نظر گرفتن اینکه بعضی از کشورهای تولید کننده قند و شکر به تبعیت از سیاست عمومی روز دنیا ناچار شده اند از تولید این محصول در کشور خود کسر و سایر نیاز مندبهای خود را جانشین این محصول نمایند نرخ بین المللی قند و شکر نیز بطور مداوم رو به ترقی و وضع خاص و حساس این محصول بماهشدار میدهد که با کمال مراقبت و علاقه و دلسوزی باین فکر باشیم که با تولید بیشتر در داخله مملکت خود را از خرید و ورود شکر از سایر کشورها بی نیاز نمائیم خوشبختانه با وضع طبیعی فوق العاده و اراضی وسیعی که داریم تعیین این نظر در کشور بسیار آسان و همان طور که دولت در حال حاضر توسعه این صنعت را در دستور کار خود قرار داده امیدوارم انشاء الله روزی برسد که قند از مصرف بیشتر شود و صادرات هم داشته باشیم و این آرزو با تنظیم برنامه صحیح خیلی زود بر آورده خواهد شد. (صحیح است) استان خراسان در حال حاضر سه کارخانه قند دولتی و سه کارخانه قند ملی دارد که یکی از آنها کارخانه قند قهستان و تقریباً جدید التاسیس ولی بقیه چندین سال است

مشغول کار میباشدند

تولید قند و شکر استان خراسان متجاوز از نصف کل قند و شکر تولیدی کشور در حال حاضر است. خراسان با مختصر توجه دولت و کمک سازمان برنامه و بانک اعتبارات سازمان برنامه بانک توسعه صنعتی استعداد دارد که محصول چغندر قندش با سرعت فوق العاده حداقل به دو برابر ترقی نماید و اگر برنامه های عمیق تر توأم با زمان بیشتر تنظیم و عملی گردد امکان دارد به سه برابر میزان فعلی افزایش یابد. (صحیح است)

در خراسان صرف نظر از املاک موقوفه استان قدس و مسجد گوهرشاد که وضع استثنائی دارد بیشتر از چند نفر مالک عمده وجود نداشته اگر هم چند نفری بودند بر طبق قانون املاک آنها مشمول برنامه اصلاحات ارضی شد آقای مهندس آصفی مدیر کل کشاورزی خراسان قطعاً در اینجا تشریف دارند و ممکن است بعرایض بنده توجیه فرمایند در حال حاضر تولید کنندگان محصولات کشاورزی در خراسان کشاورزان و با مالکین جدید و خورده مالکین و مستأجرین میباشدند کشاورزان و چغندرکاران خورده مالکین خراسان از زحمت کش ترین تولید کنندگان کشور و بسیار کارور در امر زراعت چغندر کاملاً وارد و با صرف سی سال تجربه عملی به بهتر تولید کردن این محصول آشنائی پیدا کرده اند تا آنجا که یکی از چغندرکاران حومه شهر مشهد برای نمونه راندمان تولید چغندر قند را در یک هکتار بصد تن رسانید و ثابت کرد که اگر وسایل و سرمایه باشد علاوه بر اینکه ایرانی با استعداد و هوش خدادادی در ردیف بهترین کشاورزان نمونه است خالک قدس خراسان نیز چنین استعداد سرشاری را دارد تولید چغندر قند سال جاری خراسان با اینکه بواسطه خشک سالی سنوات اخیر دچار مضیفه و کمبود آب بوده اند در حدود ۷۵۰ هزار تن است که تا این تاریخ مقدار ۶۱۰ هزار تن آن بشرح زیر تحویل کارخانجات قند موجود شده است.

- ۱- کارخانه دولتی تربت حیدریه ۱۰۰ هزار تن
- ۲- کارخانه دولتی آبکوه ۱۱۷ هزار تن
- ۳- کارخانه دولتی چناران ۷۳ هزار تن
- ۴- کارخانه ملی ثابت فریمان ۱۶۰ هزار تن
- ۵- کارخانه ملی شیروان ۱۶۰ هزار تن

جمع کل ۶۱۰۰۰۰ هزار تن

بواسطه طول مدت دوره بهره برداری کارخانجات

قریب پنجاه هزار تن آنها هم از بین رفته است. باینکه کارخانجات دولتی دو برابر ظرفیت خود و کارخانجات ملی ۶۰٪ اضافه بر ظرفیت خود چغندر تحویل و تبدیل به قند و شکر کرده اند قریب یکصد هزار تن چغندر کشاورزان باقیمانده که با کمال تأسفد دچار قهر طبیعت شده اند بدین معنی که بواسطه ریزش باران و برف های متوالی و یخ بنندان شدید تا عمق ۸۰ سانتی متر در زمین رسوخ کرده بود این مقدار مهم چغندر در زیر برف و یخ در لول زمین باقیمانده که تا چند روز قبل امکان کندن از زمین نبود پس از اینکه یخها باز شده امکان کندن چغندر بود و کشاورزان مشغول کندن شدند توجه کردند که با کمال تأسفد چغندر در نتیجه یخ زدگی و طول مدت عمر مقداری فاسد و مقداری هم که سالم مانده کارخانجات قند اعم از دولتی و ملی بعد از اینکه مواد قندی آن کم شده است از تحویل خودداری و باین ترتیب نگرانی فوق العاده برای کشاورزان و چغندرکاران و خورده مالکین فراهم گردید که با صراحت باید عرض کنم هستی هزاران نفر کشاورز چغندر کار در معرض نابه دلی و معلوم نیست سر نوشت آنها چه شود و اگر دولت فکر عاجلی برای رفع این نگرانی بر ندارد علاوه بر اینکه هزاران نفر از هستی ساقط و زندگی بی برشان و نابسامانی پیدا خواهند کرد به تولید سال آتی لطمه غیر قابل جبرانی وارد میشود زیرا آنچه تا بحال از چغندر تولیدی آنها تحویل کارخانجات قند شده است بابت شیار تراکتور - مساعده کشت - کرایه حمل - کود شیمیائی - هزینه حمل - هزینه کندن آبپاری و غیره محسوب و چشم براه بودند که از این محصول باقیمانده شب عیدی به زندگی خود سر و صورتی بدهند که مثبت الهی بدین فرار گرفت که ما بوس و محروم شوند.

ضرورت دارد بعرض خانمها و آقایان نمایندگان محترم برسانم که یکنفر از خسارت دیده ها مالک عمده نیست یا کشاورزان و مالکین جدید هستند که بر اساس برنامه اصلاحات ارضی صاحب آب و زمین شده اند یا خورده مالک و مستأجر میباشدند که تمام آنها در آستانه سقوط قرار گرفته اند و باید روشن باشد که کارخانجات قند در سنوات گذشته از نتیجه دسترنج همین مردم بهره برداری کرده و منتفع شده اند و اینک که چنین بیش آمد ناگواری

کرده میباید با کمک مصلحت آمیز دولت و کارخانجات خسارت آنها بطریق مقتضی جبران گردد (صحیح است) این نگرانی که حائز اهمیت و حساس بوده بلافاصله مورد توجه و اقدام فوری تیمسار سپهبد امیر عزیزی استاندار محترم خراسان و نیابت تولیت عظمی آستان قدس رضوی کوه به پیروی از نیات عالیله شاهنشاه عظیم الشان در کمال صداقت و فعالیت شبانه روزی بخدمت مشغول هستند واقع شده و با گزارش جریان به دولت تقاضا میکنند از نظر اهمیت موضوع اقدام لازم معمول گردد از طرف دولت بشرکت کارخانجات قند دستورات مقتضی صادر میشود و تأکید مینماید که یکی از آقایان متخصصین صنعت قند در هیئت مدیره شرکت قند فوراً بهمشاهدت از نزدیک جریان را بررسی نماید آقای مهندس کاظمی بمشهد میروند با چند روز صرف وقت و مطالعه و مشاهده در محل در کمیسیون که با حضور جناب آقای استاندار خراسان تشکیل میشود راه حلی پیدا میکنند و بدولت گزارش میشود (مصطفوی- سپهبد عزیزی مرد در بیانی است) بنده از چگونگی بررسی و اعلام نظر کمیسیون و نماینده محترم اعزامی شرکت کارخانجات قند اطلاعی ندارم و بر حسب وظیفه ای که بنده و سایر آقایان همکاران محترم نمایندگان خراسان بعهدہ داریم لازم بود امروز از فرصت استفاده کرده جریان را باستحضار ساحت مقدس مجلس شورای ملی برسانم که با کمال تأسف چنین وضع ناراحت کننده ای برای طبقه تولید کننده خراسان فراهم شده و شب عیدی بجای خوشحالی و سرور بهغم و ماتم دچار شده اند و وظیفه دارم از پشت تریبون مجلس از طرف مردم شاه دوست و میهن پرست خراسان از سرعت عمل و توجه فوری دولت در این مطلب حساس اظهار تشکر و امتنان نمایم و تقاضا میکنم در تعقیب اقداماتی که تا بحال بعمل آمده دستورات مقتضی و فوری و مؤثر صادر نمایند که رفع مشکل و نگرانی بشود (صحیح است)

بنده نمیدانم در اساس پیدایش چنین وضع ناپسندی کدام دستگاه مسئول است تا آنجا که بنده از نزدیک در مشهد ناظر و شاهد بودم بعکس سال های گذشته امسال کارخانجات در موقعیکه فصل مقتضی بود از تحویل چغندر بیشتر از ظرفیت و سیلو کردن قدری امسال می کردند و اگر واقعاً امکان تحویل چغندر بیشتر و سیلو کردن بعنوان ذخیره اضافه در کارخانجات دولتی و ملی ناموقعی

که فصل مقتضی بوده عملی بوده است چرا این بی توجهی شده که فعلاً کشاورزان دچار چنین سر نوشت نامطلوبی شوند خانمها و آقایان همکاران محترم اگر محصول دسترنج کشاورزی دزماه های اول عمر آن محصول دچار آفت - تگرگ زدگی - بی آبی و یا نظیر آن بشود و از بین برود با آنکه بسیار ناگوار میباشد ممکن است در روحیه کشاورز مربوطه خیلی اثر نگذارد ولی وقتی کشاورزی یکسال در سرما و گرما زحمت بکشد با قرض و هزار بدبختی بهترین محصول را با وسائل امروزی که نسبتاً پرخرج است از قبیل استفاده آب از چاه عمیق - شیار تراکتور - کود شیمیایی - بذر مرغوب - کشت کند - و چین کند - آبیاری نماید همه روزه به تماشای آن برود به ثمر برساند موقعی که بعد از ۱۲ ماه می خواهد دسترنج خود را از زمین در آورده بدکارخانه تحویل و جواب انواع و اقسام بدبختی های خود را بدهد یا برسیدگی و یا عدم قبول آن در کارخانجات قند روبرو شود برای آن کشاورز فوق العاده ناراحت کننده و غیر قابل جبران است

آنچه مسلم است ظرفیت کارخانجات قند موجود برای تولید چغندر فعلی خراسان کم و به همین مناسبت بدیروی از نیات مقدس شاهنشاه عظیم الشان و توجه و مراقبت دولت با صدور پروانه لازم از وزارت اقتصاد بنا همت مردم خراسان و دستگاههای اقتصادی کشور اقدامات لازم بعمل آمده و امید است با مقدماتی که فراهم گردیده تا دو سال دیگر یک کارخانه قند دوست هزار تنی (دو هزار تن ظرفیت در روز) در حومه شهر مشهد نصب و تاندازه ای بوضع ناراحت کننده فعلی خاتمه داده شود

همکاران محترم ارزش یکصد هزار تن چغندری که فعلاً بدین سر نوشت دچار شده از نظر تولید کنندگان با نرخ فعلی کارخانجات ملی و دولتی در حدود ۱۲۰ میلیون ریال و از نظر دولت با توجه به قند و شکر که از این یکصد هزار تن حاصل میشود در حدود چهارصد میلیون ریال است و با گرانی روز افزون نرخ قند و شکر در دنیا و ارزی که باید برای کمبود قند و شکر مصرفی از کشور خروج گردد فوق العاده حائز اهمیت و تصدیق میفرمائید وضع پیش آمده ناچه حد باعث تأسف و تأثر است

برای جلوگیری از سقوط حتمی و رفع پریشانی کشاورزان

و چغندر کاران تولید کننده دولت باید با اقدام فوری و سرعت عمل اولاً با اتخاذ تصمیم و صدور دستور مقتضی بر اساس گزارش و نظر به جناب آقای استاندار خراسان و نماینده اعزامی دولت برای تحویل آن مقدار چغندر که نسبتاً سالم است به کارخانجات و تاندازه در این موقع که برناه توسعه کشاورزی دست اقدام قرار گرفته و تقویت بنیه مالی تولید کنندگان مورد توجه خاص میباشد برای کمک و جبران خسارت آن عده که واقعاً و حقیقتاً دسترنج یکساله آنها از بین رفته اقدام فوری میذول شود ثالثاً چون بواسطه وضع جوی فرصت آماده کردن زمین برای کشت چغندر آتی از دست رفته و زمان خیلی کوتاه و تقریباً حداکثر یکماه بیشتر وقت باقی نیست و ناچار باید با فعالیت و کجرف هزینه بیشتر بطور فوق العاده وقت از دست رفته جبران گردد و در نتیجه کار سه ماه در یکماه انجام شود کارخانجات قند کمک نمایند و مبلغ مساعدی را که همه ساله به قسط تا ۱۵ خرداد می پرداختند امسال دفعه واحده موقع عقد پیمان کشت چغندر پرداخت نمایند تا با این ترتیب بد محصول سال آتی لطمه وارد نگردد

در این جامه صرفاً از دولت تقاضای کنم هر نوع کمک تحت هر عنوان که در این جریان مقرر شود صرفاً باید در طریق جبران خسارت و کمک به تولید کنندگان و کشاورزان چغندر قند باشد و لا غیر و بهتر آنکه این قسمت زیر نظر مستقیم تیمسار سپهبد امیر عزیزی استاندار محترم خراسان که از هر جهت مورد اعتماد مقامات عالیله کشور و دولت می باشند صورت گیرد

در خاتمه عرض می نمایم بی مناسبت نمی دانم تذکر شوم که با وضع فعلی قیمت قند و شکر و سطح زندگی کشاورزان و توجه بدبرنامه های مترقی روز و جریان امر اصلاحات ارضی بجای و بموقع است که دولت در نرخ خرید چغندر تجدید نظر نماید زیرا اگر محاسبه دقیق بعمل آید و باقیمت چغندر قند در سایر کشورها مقایسه شود روشن میشود که نرخ فعلی خرید چغندر در کشور ما عادلانه نیست و از عدل و انصاف هم دور است که ارزش کالای تولید کننده لزوم میزان عوارض و کمرک پرداختی آن کالا کمتر باشد زیاد مصدع شدیم و این موضوع از بحث امر خارج است اگر فرصت دست داد در آینده در این باره صحبت خواهیم کرد

مطلب دوم بنده راجع به لوایح دولت در زمان قنوت است که گویا قریب ۶۰۰ لایحه میباشد و بایستی در مجلسین مورد شور و طرح و تصویب قرار گیرد همه خانمها و آقایان محترم میدانند که این لوایح اغلب بلکه تمام مربوط به گذشته یعنی قبل از تشکیل مجلسین است که بیشتر آنها مدت مدیدی است در کشور اجرا شده و مقدار زیادی از آنها هم ضمن عمل خاتمه یافته تلقی شده حالا وقت تمام ایام هفته مجلسین صرف این کار میشود چه در کمیسیون ها چه در جلسات علنی و با این ترتیب بجاست که گفته شود مجلسین از کار های اساسی و طرح و تنظیم لوایح مفید و ابتکار و تدبیر کارهای اصولی بازمانده اند اینطور که استنباط میشود اگر عمری باقی باشد تلاً آخر دوره بیست و یکم باید سرگرم لوایح خاتمه یافته زمان قنوت باشیم اگر همکاران محترم اجازه فرمایند و مصلحت و مقتضی باشد همانطوری که جناب آقای دکتر منوچهر کلایلی نماینده محترم مشهد طرحی درین باب تهیه کرده اند بنده پیشنهاد میکنم هیئت محترم رئیس مجلسین شورا و سنا با تبادل نظر و مذاکرات لازم راه حلی برای این کار پیدا کنند که این لوایح که اغلب بکنواخت و یک فرم و همه حکایت از کار انجام شده و خاتمه یافته مینماید تحت یک ماده واحده تصویب دولت و مجلسین خلاص شوند و فرصت برای کارهای اساسی و ابتکاری و تهیه و تنظیم طرحهای مفید داشته باشیم

از اینک با حوصله و بذل مرحمت بعراض توجه فرمودید سپاسگزار می نمایم (احسنت)

رئیس - خانم دکتر پارسای

بانو دکتر پارسای - البته بنده تصدیق میکنم که خانمها و آقایان با بی صبری منتظر معرفی دولت و برنامه آن هستند خود هم در همین انتظار بوده ام و امیدوار هستم دولتی که با صرف نیروی دسته جمعی تحصیل کرده ها و جوانان خود را صرف ترقی و خدمت به مملکت میکنند موفق و منصور باشد (نمایندگان - منصور هست) غرض از مزاحمت مطلبی است که بمناسبت موقع و وظیفه ای که بعهدہ دارم حضور نمایندگان محترم عرض میکنم خانمها و آقایان اطلاع دارند که از روز سه شنبه سیزدهم تا جمعه شانزدهم اینفند کنگره ای باشکوه استانداران تمام کشور و رؤسای فرهنگ و نمایندگان پیش آهنگی شهرستانها در تهران منعقد بوده و استحضار دارید که ریاست عالیله

پیش آهنگی کشور بر عهده شخص اعلیحضرت همایون شاهنشاه است آنچه که باعث شده بنده امروز مزاحم بشوم این است که توجه خانمها و آقایان را باین مطلب مهم تربیتی جلب بکنم که در کشور ما موقعیت کمتر اجازه داده که فرهنگ به تربیت اطفال توجه بکند و بیشتر کار فرهنگ جنبه تعلیماتی داشته توجه باین دستگاہهای تربیتی از وظایف هر فرد ایرانی است در پیشاهنگی راه و روش صحیح زندگی را بید اطفال مامیآموزند (صحیح است) در شرفیابی که اعضاء کنگره در حضور اعلیحضرت همایونی داشتند و با وجود کثرت تعدادی که شرفیاب شده بودند مورد تفقد ذات مبارک بطور تک تک قرار گرفته دستور فرمودند که سپاهیان دانش یک دوره تعلیمات پیش آهنگی ببینند و فرمودند که انقلاب اجتماعی ما منطبق با هدفهای عالی پیش آهنگی است و من آرزو دارم که تمام فرزندان این مملکت بدین پیشاهنگی درآیند و تعلیمات عالییه آنرا بیاموزند و من از نمایندگان محترم تهران و شهرستانها بحکم شرکتی که در شورای عالی پیش آهنگی دارم و در آنجا انجام وظیفه میکنم تقاضا دارم در حوزه انتخابیه خودشان بد این امر رسیدگی و دقت بفرمایند تا نتیجههای ما که با تعلیمات عالییه پیش آهنگی بزرگ میشوند و باز میآیند بطریق صحیح بتوانند جوانهای آتی مملکت ما را تشکیل بدهند میدانید منتهای پیش آهنگی، شرافت، حقیقت، پاسداری، ادب، شفقت، اطاعت، خوشروئی، صرفهجویی و راستگویی است و اصول پیش آهنگی را این منشاها تشکیل مدهند شاهنشاه فرمودند که اصول تعالیم پیش آهنگی راستگویی و برادری و برابری است و انقلابیکه در ایران انجام شده برابری و مساوات را در بین کلبه طبقات زن و مرد و دهقان و کشاورز و کارگر فراهم کرده و در پایان زحمات مسئولین پیش آهنگی تقدیر بعمل آوردند اما من نکته ای را که میخواهم اینجا توجه بدهم این است که اگر بدستگاہهایی که مسئولیت این امر بزرگ را بعهده دارند توجه نشود و یا خدای نکرده غفلتی بشود کار بزرگ تربیت هم در کشور ما باین طریق ناقص میماند بنابراین استدعا میکنم در تعطیلات عید که در پیش دارید و حتماً به حوزه های انتخابیه تشریف میرید با مسئولین اینکار تماس بگیریید پیشنهاد های بهتری اگر دارید

ارشادهای بهتری اگر دارید با آنها بفرمائید و من مطمئن هستم دولت تازه هم در امور تربیتی دقت بیشتری از نظر تسل آئینده مملکت و جوانهای ما انجام خواهد داد (صحیح است) آقای مجید محسنی نماینده محترم پیشنهادی کرده اند و البته بنده جرأت چنین پیشنهادی را ندارم پیشنهاد کرده اند که تمام خانمها و آقایان نمایندگان بطور اجباری پیش آهنگ بشوند و شرکت بکنند در شورای عالی پیش آهنگی شورای عالی پیش آهنگی آماده است که اگر خانمها و آقایان این افتخار را بدهند که در آنجا بدارند پیش آهنگان اقدام بفرمایند خیلی متشکر و ممنون خواهم بود.

رئیس - آقای رام بد .
رام بد - خانمها و آقایان اعضای حزب مردم پس از جلسات متعدد و بالاخره در شورای عالی حزب اینطور تصمیم گرفتند که فراکسیون پارلمانی حزب مردم در مجلس شورای ملی تشکیل بشود (مبارک است) تشکر میکنم و همکاران محترم اعضای حزب مردم که عضویت این فراکسیون را دارند بنبند مأموریت و اختیار دادند که در این مورد مطلب را بساحت مقدس مجلس شورای ملی معروض بدارم و سروران و همکاران محترم بخودم را از تشکیل این فراکسیون مطلع بکنم . (احسن است)

۳ - قرائت نامه آقایان: حسنعلی منصور و دکتر عاملی دائر باستعفا از نمایندگی مجلس شورای ملی

رئیس - وارد دستور میشویم دو نامه یکی از آقای حسنعلی منصور و یکی از آقای دکتر عاملی رسیده است، قرائت میشود .

(بشرح زیر خوانده شد)
جناب آقای مهندس ریاضی رئیس محترم مجلس شورای ملی . چون حسب الامر مطاع ملوکانه به سمت نخست وزیر منصوب شده ام لذا بدین وسیله استعفای خود را از مقام نمایندگی مجلس شورای ملی تقدیم میدارم . با تقدیم احترام حسنعلی منصور ریاست محترم مجلس شورای ملی بدین وسیله استعفای خود را از نمایندگی مجلس شورای ملی تقدیم و استدعای قبول آنرا دارم .

۴ - طرح و تصویب گزارش کمیسیون محاسبات راجع به بودجه سال ۱۳۴۳ مجلس شورای ملی

رئیس - گزارش کمیسیون محاسبات مربوط به بودجه ۱۳۴۳ مجلس شورای ملی مطرح است قرائت میشود . (بشرح زیر قرائت شد)

گزارش از کمیسیون محاسبات بمجلس شورای ملی
کمیسیون محاسبات مجلس شورای ملی در جلسه مورخه ۲۲/۱۲/۱۰ لایحه بودجه سال ۱۳۴۳ مجلس شورای ملی را که مشتمل بر پنج ماده و یک تبصره میباشد مورد رسیدگی قرار داد و با اصلاحاتی تصویب کرد اینک گزارش آنرا بشرح زیر بمجلس شورای ملی تقدیم میدارد .

قانون بودجه سال ۱۳۴۳ مجلس شورای ملی
ماده اول - برای مقرری حقوق و هزینه دوازده ماهه سال ۱۳۴۳ مجلس شورای ملی مبلغ یکصد و هشتاد و هفت میلیون و چهارصد و هشتاد و پنج هزار و شصت و پانزده ریال (-/۶۱۵ ۴۸۵ ۱۸۷) مطابق بر اقلامی که بتصویب هیئت رئیسه مجلس رسیده است بشرح زیر بکار برداری مجلس اعتبار داده میشود :

اعتبار مقرری آقایان نمایندگان مجلس شورای ملی
از قرار تقرری بیست و پنج هزار ریال و تفاوت مقرری ریاست مجلس ۶۰۳۰۰۰۰۰/-
اعتبار حقوق کارمندان و خدمتگزاران و موظفین مجلس ۶۱۹۱۴۵۴۴/-

اعتبار سایر هزینه های پرسنلی که با تصویب هیئت رئیسه پرداخت خواهد شد ۵۱۰۲۱۰۷۱/-
اعتبار هزینه اداری ۱۴۲۵۰۰۰۰/-

ماده دوم - بکار برداری مجلس اجازه داده میشود که سوره باز نشستگی تفاوت اشل حقوقی کارمندان و خدمتگزاران مجلس شورای ملی (اعم از شاغلین و بازنشستگان) را با رعایت تبصره ۳۶ بودجه سال ۱۳۴۱ کل کشور احتساب و ظرف مدت سه سال از سال ۱۳۴۳ از محل اعتباریکه بعنوان تفاوت حقوق بازنشستگان در بودجه سالیانه مجلس شورای ملی منظور میشود بصندوق باز نشستگی کشور پرداخت نماید .
کسوری که از آذر ماه ۱۳۴۱ بعد از تفاوت اشل حقوق کارکنان شاغل مجلس شورای ملی کسر شده و در صندوق حسابداری مجلس موجود است از این باب در اختیار اداره کل باز نشستگی گذارده خواهد شد و از این بعد نیز

مربطاً کشور باز نشستگی تمام حقوق دریافتی کارمندان و خدمتگزاران بر طبق ضرائب مقرر کسر و با دایره مذکور پرداخت میگردد . اداره کل باز نشستگی موظف است از اول سال ۱۳۴۳ بعد تمام حقوق بازنشستگان مجلس شورای ملی را که مطابق قانون استحقاق دارند بر اساس اشل حقوقی کارمندان و جدول حقوق خدمتگزاران مجلس شورای ملی پرداخت نماید .

ماده سوم - بکار برداری مجلس شورای ملی اجازه داده میشود صرفه جویی های بودجه سال ۱۳۴۲ و صرفه جویی های احتمالی سال ۱۳۴۳ مجلس شورای ملی را برای هزینه تعمیرات و نگهداری ابنیه مجلس و خرید کتاب با تصویب هیئت رئیسه بمصرف برسانند .

ماده چهارم - بکار برداری مجلس شورای ملی اجازه داده میشود علاوه بر حقوق و وظیفه ایکه طبق قانون و مقررات بورات مرحوم اسفندیار فریدونی کارمند متوفی مجلس تعلق میگردد از روز بعد از فوت (۱۷ دی ۱۳۴۲) ماهی پنج هزار ریال

از بودجه مجلس شورای ملی با رعایت قانون وظائف در وجه آنها پرداخت نماید و همچنین ماهی ۵۰ هزار ریال از آغاز فروردین ۱۳۴۳ بورات مرحوم انقطاع ناظر سابق مجلس علاوه بر وظیفه ایکه دریافت میدارند پرداخت گردد .

ماده پنجم - بکار برداری مجلس شورای ملی اجازه داده میشود و بجوهی که در حساب مجلس شورای ملی موجود است مصادم که بمصرف مقرر نرسیده بعنوان تنخواه گردان مورد استفاده قرار دهد

تبصره - از محل درآمدهای متفرقه که در بودجه مجلس ذکر نشده هیئت رئیسه میتواند مخارجی را که لازم بداند اجازه پرداخت بدهد .

مخبر کمیسیون محاسبات - دکتر مهدی زاده
رئیس - کلیات لایحه مطرح است آقای یغمائی کیهان نظری دارید؟ (یغمائی کیهان - پیشنهادی داشتم تقدیم کردم) پس از طرح مواد خوانده میشود اگر نظری نیست بورد در شور مواد رأی بگیریم (اظهاری نشد) رأی گرفته میشود بورد در شور مواد خانمها را آقایانی که موافقت قیام فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد ماده اول مطرح است قرائت میشود . (بشرح ذیل قرائت شد)

در شان مجلس است و به نفع مجلس است چون محدود بود تا آخر سال ۱۳۴۲ و تا آخر سال هم چند روزی بیشتر باقی نمانده و ممکن است این فرصت نباشد که اگر واقعا باید کسی بحق باز نشسته شود این ارفاق درباره او بعمل آید صورت بگیرد باین مناسبت بنده این پیشنهاد را تقدیم کردم و استدعا دارم همکاران محترم هم موافقت بفرمایند و با اعتمادی که از هر جهت به هیئت محترم رئیس هست و طرز عملشان مورد احترام همه ما هست دست هیئت رئیس در اینکار باز باشد.

رئیس - آقای مصطفوی مخالفید؟ بفرمائید.

مصطفوی نائینی - عرض کنم که مخالفت بنده با این پیشنهاد از نظر شخص خودم يك قدری محظورات اخلاقی دارد که اولاً مخالفت میکنم با پیشنهاد یکی از عزیز ترین دوستان خودم یعنی جناب آقای یغمائی بعد هم ممکن است این تفوه پیش بیاید که بنده با اعطای اختیار به هیئت رئیس این چنین که در رأس جناب آقای مهندس ریاضی یعنی شریف ترین افراد این مملکت (صحیح است) هستند مخالفت میکنم آقایان میدانند که من بیش از حد نسبت به شخص رئیس محترم مجلس و هیئت رئیس احترام قائل هستم اما اصولاً با این گونه اختیارات تبعیض همیشه مخالف هستم ملاحظه میفرمائید مملکت عده زیادی کارمند دارد برای همه قوانین باز نشستگی هست همه باید بکنواخت استفاده بکنند اگر کسی فاسد است قوانین و وسایلی هست که این اشخاص فاسد را کنار بگذارند يك وقتی يك موضوع فوق العاده ای پیش می آید يك وزارتخانه ای وضع کارمندانش فوق العاده بد است يك وزیر موقتاً بطور فوق العاده اختیار میدهند که برود پنج ماه شش ماه با اختیارات خاصی آن وزارتخانه را تصفیه بکنند و این اختیارات ممکن است داده بشود که اینک مجلس بیست و یکم که مجلس مولود انقلاب هست و جناب آقای مهندس ریاضی در رأسش تشریف دارند لازم بود که يك تجدید نظری در کار اداری مجلس بشود (روحانی - شده است) مجلس استثناء موافقت کرد تا آخر سال ۱۳۴۲ این اختیارات در دست هیئت رئیس باشد تا این کار فوق العاده ای را که بمناسبت وضع فوق العاده بعد از انقلاب لازم بود که

چرخها و مهره های اداری مجلس هم باین نامده های انقلابی مناسب باشد این کار فوق العاده را انجام بدهد ولی خوب سه ماه برای استفاده از این اختیارات کافی بوده و بنظر بنده تبعیض کردن این قبیل قوانین اختصاصی که اختیار در دست يك فرد باین هیئت بخصوصی باشد جز اینکه موجب تزلزل کارمندان اداری مجلس را فراهم میکند و اینکه تزلزل موجب باس و نا امیدي و دلزدگی کارمندان میشود هیچ سود دیگری ندارد باین مناسبت بنده با کمال معذرت باین پیشنهاد مخالف هستم و استدعا میکنم آقایانی که میخواهند رای بدهند باین پیشنهاد توجه بفرمایند که آیا مصلحت مجلس باین کار هست یا نیست خوشبختانه مثل اینکه جناب آقای رئیس مجلس هم زیاد به این موضوع معتقد نبودند اگر معتقد بودند شاید در بودجه ای که پیشنهاد فرمودند منظور میفرمودند بهر حال این نظر جناب آقای یغمائی که باین بجای خودش محترم است ولی بنده باین پیشنهاد مخالف هستم.

رئیس - آقای دکتر الموتی.

دکتر الموتی - بنده ضمن اظهار تشکر از جناب آقای مصطفوی و همه نمایندگان محترم که بار دیگر به هیئت رئیس مجلس شورای ملی اظهار اعتماد فرمودند میخواستم عرض کنم از اختیاری که به هیئت رئیس داده شده نهایت حسن استفاده برای بهبود وضع اداری مجلس شورای ملی شده است این اختیار برای این نیست که خدای نکرده در دستگاه اداری مجلس شورای ملی عده ای قابل استفاده باشند و هیئت رئیس نخواهد از آنها استفاده بکند بلکه عده ای از کارمندان مجلس هستند زحماتی کشیده اند خدماتی کرده اند ولی چون به سن تقاعد نرسیده اند خودشان داوطلب بودند آمدند تقاضا کردند و هیئت رئیس هم با نهایت دقت به سوابق آنها رسیدگی کرد و حتی در بعضی مواقع که عده ای از کارمندان اصرار به تقاعد داشتند از جناب آقای دکتر شفیع امین وعده دیگری از پزشکان مجلس خواهرش شد که آنها راحت معاینه کردند که اگر استعداد کار ندارند يك ارفاقی درباره آنها بشود این آقایان بروند از طرفی هیئت رئیس از همین اختیارات باز این حسن استفاده را کرده اند که يك سازمان اداری صحیحی که منطبق با انقلاب اجتماعی و اداری ما باشد در مجلس هم بوجود بیاید

نمایندگان محترم استحضار دارند که وضع اداری مجلس شورای ملی يك جنبه خاصی دارد ما نمیتوانیم با سایر ادارات تطبیق بکنیم مثلاً اینجا آقای نقیب داریم، آقای نقیب بنظر من يك قانون دان متحرک است و خیلی از سوابق و اطلاعات پارلمانی را ایشان اطلاع دارند (صحیح است) چهار سال در این مجلس خدمت کرده خودش هم اصرار دارد که برود شاید اگر در دستگاه اداری دیگر باشد میگوید يك کارمندی که ۴۲ سال خدمت کرده بس است ولی ما تا زمانی که احتیاج داریم و از این مرد شریف با اینکه خودش هم کسالت دارد و اصرار به تقاعد دارد استفاده میکنیم و در مواقع لزوم و ضروری هم از ایشان استفاده میکنیم و تشریف میآورند بنا بر این اختیار را شاید خود هیئت رئیس همانطور که میدانید لازم میدانست هیئت رئیس طرف این سه ماه مطالعات کافی کرد عده ای که لازم میدانست متقاعد کرد ولی جناب آقای مصطفوی احتمال این هست که باز هم مطالعات ما تکمیل نشده باشد عده ای دیگر در میان کارمندان مجلس باشند که تا سال آتی ما بتوانیم از همین مقررات استفاده بکنیم و این ۵ سال را بتوانیم با آنها بدهیم و این در حقیقت يك ارفاقی است به کارمندان نه يك اختیاری است که هیئت رئیس بخواهد از آن استفاده بکند و خدای نکرده يك کارمند مفیدی را متقاعد بکنند (قراچوللو - تا بحال هم استفاده نشده) سعی هیئت رئیس این است که هر کارمندی هر اندازه لیاقت و سابقه دارد از وجودش استفاده بشود بنا بر این بنده خیال میکنم که مخالفت جنابعالی که يك مخالفت صحیح و اصولی است در این مورد خاص صادق نباشد بکعبه از همکاران عزیز ما هم که در اصول اداری سوابقی دارند مشغول مطالعه هستند سوابق کلیه کارمندان مجلس را سابقه کار، تحصیلات، خدمات درجه رسته ای دارند کار میکنند آنها بر رسی کردند پرسشنامه هائی توزیع کردند از کلیه آقایان و اعضای اداری مجلس شورای ملی این پرسشنامه ها را پس گرفتند تا بدون هیچ نظر خاصی از هر کسی در هر جایی که مناسب هست استفاده بشود بنا بر این این مطالعات مورد دقت هست و کوچکترین بی دقتی نخواهد شد از دوست بسیار عزیزم جناب آقای مصطفوی خواهش

میکم که مخالفت خودشان را پس بگیرند و این پیشنهاد بفتح کارمندان مجلس است که تصویب بشود (نمایندگان پس گرفتند).

رئیس - بنا بر این رای میگیریم به این پیشنهاد خانم ها و آقایانیکه موافقت فرمایند (اکثر برخاستند) تصویب شد در کلیات آخر لایحه نظری نیست؟ (اظهاری نشد) بلا لایحه بودجه سال ۴۳ مجلس شورای ملی باید با ورقه رای گرفت از خانمها و آقایان خواهش نموده هر کس موقعی که اسمش را قرائت کردند تشریف بیاورد برای رای. (اسامی نمایندگان بترتیب آتی بوسیله منشی اعلام و در محل نطق اخذ رای بعمل آمد).

- دکتر کلالی - مهندس جلالی نوری - مجد -
- خواجده نوری - دکتر شفیع امین - دکتر مصباح زاده - موقر -
- مهندس والا - بوشهری - دکتر مهندس بهبودی - دکتر امامی خوئی - دکتر مبین - دکتر ضیائی - رضوی -
- خانم ابتهاج سمعی - خانم دکتر دولتشاهی - خانم دکتر پارسای - خانم جهانبانی - خانم تربیت - قراچوللو -
- امیر احمدی - صائبی - باغشیشه - حفشناس - صائب -
- سیفی - دکتر پورهایمی - دکتر اسفندیاری - خانم نفیسی - دکتر بقائی یزدی - پاینده - دکتر قراچوللو -
- بختیار بختیارها - ظفر - دکتر اعتمادی - آقایان -
- فیصلی - مهندس عطائی - مجید موسوی - دکتر سعید -
- دکتر رهنوردی - مهندس معینی - کنگر لود - کتر وحیدنیا -
- نیری - ریگی - دکتر کیان - مهندس مصلح - پروین -
- شاخوئی - البرزی - محدث زاده - لفوطی - محسنی - پاکذات -
- غلام نیاکان - هیراد - دکتر صاحب قلم - و بلیام ابراهیمی -
- ذبیحی سلطان احمدی - زرگر زاده - آقامیرا سنجانی -
- ساگینیان - طهماسبی - امام مردوخ - مافی - مهندس برومند - مهندس صائبی - روحانی - دکتر حاتم - توسلی -
- دکتر فر بود - پزشکی - دکتر موقفی - دکتر عدل طباطبائی -
- دکتر رضوانی - دکتر معتمد وزیري - دکتر رشتی -
- شیخ الاسلامی - میرهادی - اقبالی - سرتیپ پور -
- امینی خراجی - حسینی - حاذقی - پرویزی - ملک زاده -
- آملی - میرافضل بالاخانلو - بدر صالحیان - جهانشاهی - حبیبی -
- قلعه جوقی - علی مرادی - حکمت یزدی - اولیاء -
- متولی باشی - مهندس کیا - رهبر - کلانتر هرمزی -
- طالب زاده رودسری - مهندس انصاری - دکتر زعفرانلو -

دکتر مدنی - مهندس بهبودی - دکتر مهدی زاده - مهندس عدلی - مهندس مجتهدی - مهندس آصفی - مهندس آراسته - مهندس صدقیانی - مهندس مالک - مهندس معینی زند - دکتر یگانگی - حکیمیان - فخر طباطبائی - دیبهم - نکوزاد - هما یونسی - دکتر سعید حکمت - رام بد - کورس - کشفی - دکتر غنی - فولادوند - نصیری - آموزگار - یوزادی - نوربخش - بهادری - قاسم مرادی - جهانگیری - تبریزی - فهیمی - نهرانی - اهری - زهتاب فرد - دکتر حکیم شوشتری - صدری کیوان - دکتر رضانی - مهندس ریاحی - کسرائی - مهندس گمانگر - سعیدوزیری - احتشامی - مهندس جلالی - دکتر عدل - مهندس اسدی سمیع - مهندس زرآور - مهندس زنجانی - دکتر نجیمی - ثامن - مهندس اخوان - زند - مهندس پروشانی - ادیب سمعی - دکتر ساسی زاده - یغمائی - دکتر اسدی - سلیمانی کاشانی - نارویی - مهرزاد - عبدالحسین طباطبائی - زجانی - ایلخان - کمالوند - طغی یوز - دکتر صالحی - موسوی کبیری - شکبا - جاوید - مهندس ریاحی - دکتر الموتی - دکتر مهذب - صادق احمدی - حسین معتمدی - مرتضوی - دکتر خطیبی - موسوی ماکویی - دکتر جعفری - روستا - اوزار - معطفوی نائینی

(آراء مأخوذه شماره شد و نتیجه بدینقرار بود)

آراء موافق ۱۷۱ بر گ. ورفه سفید علامت امتناع دو بر گ.

رئیس - بودجه سال ۱۳۴۳ مجلس شورای ملی با ۱۷۱ رأی موافق تصویب شد. بدولت ابلاغ میشود (نمایندگان - مبارک است).

اسامی موافقین آقایان: دکتر مهندس ناصر بهبودی - عبدالمجید بختیار - بختیارها - عین الله پوز ادبی - دکتر محمدعلی قراگزلو - محمدحسین نارویی - باقر پزند - تقی زند - غلامرضا بهادری - میرزا ختانی قلعه جوقی - حسن تبریزی - محسن موقر - مهندس اسمعیل معینی زند - حسن ضابطی طرغی - حسین شکبیا - دکتر محمدحسین اعتمادی - کریم طهماسبی - علی کمالوند - مهندس عبدالله والا - دکتر قدرت الله موقتی - باغشیشه - سزنیب مسیب حکیمیان - دکتر مصطفی مصباح زاده - ملکشاه ظفر - امامعلی حبیبی - کهزاد البرزی - دکتر محمد

دکتر غلامرضا مبین - دکتر مرتضی قلی کیان - امان الله ریگی - سید محمود توسلی - علی اکبر رهبر - دکتر عبدالعلی امامی خوئی - ابوالفضل اقبالی - دکتر حسین خطیبی - دکتر عبدالرضا عدل طباطبائی - دکتر فرخ روپارسی - شوکت ملک جهانبانی - مهندس فیروز عدلی - سیدعلی صائب - سر لشکر محمود نکوزاد - دکتر علی پور هاشمی - صفر لغوطی - محمدعلی مرتضوی - مهندس فضل الله جلالی نوری - عبدالمجید موسوی - رضامجد - دکتر خیر و مهدی زاده - ابوالحسن احتشامی - دکتر مهرانگیز دولتشاهی - جمشید کشفی - امیر نصرت الله بالا خانلو - دکتر منوچهر کلالی - حسن حسینی - مهندس امیر قاسم معینی - ناصر کنگر لور - نیره آبتاج سمعی - محمود روحانی - حسام الدین رضوی - حسین غلام نیاکان - هاشم جاوید - مجید محسنی مهر - حسنعلی هیراد - دکتر ملک منصور استغذیاری - صادق احمدی - دکتر حنیفه رضانی - دکتر محمد حسن رهنوردی - دکتر عزت الله یزدان پناه - دکتر مصطفی الموتی - مهندس عبدالله ریاحی - دکتر هما یون فریود - دکتر علی مدنی - حسین معتمدی - رحیم زهتاب فرد - مهندس عباس اسدی سمیع - نفیسی - فیلیکس آقایان - دکتر محمود ضیائی - ورفه سفید علامت امتناع: دو بر گ.

۵ - قرائت نامه آقایان دکتر یگانه و دکتر هدایتی و دکتر شادمان دائر باستعفا از نمایندگی مجلس شورای ملی

رئیس - نامه دیگری از طرف چند نفر از همکاران رسیده که قرائت میشود.

(بشرح زیر خوانده شد)

مقام معظم ریاست مجلس شورای ملی - توقیراً باستحضار خاطر شریف میرساند نظر باینکه از این تاریخ بسمت وزیر مشاور و معاون پارلمانی نخست وزیر بانجام خدمت مفتخرم لذا طبق قانون باین وسیله استعفاى خود را از سمت نمایندگی آن مجلس محترم باستحضار میرساند و امیدوارم در خدمتگزاری به شاهنشاه و ملت عزیز ایران و دولتی که افتخار عضویت آنرا دارم ناآل شوم و باتجربیات و خاطرات گرانبهایی که در دوره خدمت در آن مجلس معظم اندوخته ام بخدمت خود ادامه دهم. دکتر ناصر یگانه همام محترم ریاست مجلس شورای ملی: با کمال احترام خاطر مبارک عالی را مستحضر میدارم چون اینجانب بسمت

وزیر مشاور در دولت بخدمت مفتخر گردیده ام طبق مقررات استعفاى خود را برای طرح در ساحت مقدس مجلس شورای ملی واستحضار نمایندگان محترم تقدیم مینمایم و امیدوارم بتوانم با استفاده از تجربیات گرانبهایی که در طی خدمت در مجلس شورای ملی اندوخته ام و با استظهار به تأیید نمایندگان محترم مجلس شورای ملی موجبات رضامندی خاطر خطیر شاهنشاه و رئیس محترم دولت رافراهم نمایم. با تقدیم احترامات ۱۸ اسفند ماه ۱۳۴۲ - دکتر هادی هدایتی نماینده مجلس شورای ملی از شهری.

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی - چون مسئولیت امور شهرداری تهران بعهده اینجانب واگذار گردیده و طبق اصل ۳۲ متمم قانون اساسی قبول این مسئولیت با انجام خدمت در سمت نمایندگی قانوناً میسر نیست. لذا بدینوسیله استعفاى خود را از نمایندگی مجلس شورای ملی تقدیم داشته و توقیر همکاران محترم را در خدمتگزاری شاهنشاه مفخم و ملت نجیب ایران از خداوند متعال مسئلت دارد. دکتر ضیاء الدین شادمان.

۶ - معرفی هیئت دولت و قرائت و تقدیم بر نامه بوسیله آقای حسنعلی منصور نخست وزیر

رئیس - جناب آقای منصور بفرمائید.

نخست وزیر - با اجازه مقام محترم ریاست و نمایندگان محترم.

اکنون که بفرمان مطاع ملوکانه بسمت نخست وزیر تعیین و مأمور تشکیل دولت گردیده ام در این ساحت مقدس و در حضور نمایندگان ملت به قادر متعال سوگند یاد میکنم که آنچه در قدرت اینجانب و همکارانم باشد در نهایت صداقت و درستى انجام خواهد گرفت و در خدمت به شاهنشاه و ملت ایران لحظه ای فروگذار نخواهد شد.

(الحسینت)

در تاریخ مشروطیت ایران اولین بار است که خدمتگزاری که لیدر فرا کسیون اکثریت مجلس شورای ملی و دبیر کد حزبی که بستگی با چنین اکثریت دارد از داخل مجلس بر ریاست دولت منصوب گردیده است. این تصمیم بهترین نمونه از توجهات خاص شاهنشاه و علاقه بدمکراسی واقعی و حکومت اکثریت است (احسنت)

با ایمان و اعتقاد کامل باصالت مشروطیت ایران و خدمات ذقیمتی که افراد مبارز و وطنپرست و آزادیخواه در این فاصله

انجام داده اند باید اذعان کرد که مشروطیت ما در ششم بهمن ماه ۱۳۴۱ بدست توانا و ابتکار شاهنشاه تکمیل شد. کلیه ریشه ها و زنجیر هائیکه در اثر سنت های کهنه و بوستیده و رژیم اجتماعی و اقتصادی قرون وسطائی مانع از تحقق یافتن روح واقعی و اصلت حقیقی مشروطیت ایران و تأمین حکومت اکثریت بود بایک اقدام شجاعانه کسخته شد و نمایندگان واقعی ملت از هر گروه اعم از زن و مهر و بخانه ملت راه یافتند. در اندک مدتی نتیجه این انقلاب ظاهر شد و ترفیخوایان ایران اعم از اساتید دانشگاه - فرهنگیان - کارگران - دهقانان - اصناف و صاحبان صنایع و بازرگانان از داخل قوه مقننه و خارج از آن دور هم گرد آمدند و حزب ایران نوین را تشکیل دادند که متکی به نیروی عظیم ملت ایران است تشکیل دادند تا بتوانند با کوشش و اهتمام کامل اساس حکومت دموکراسی پارلمانی را طبق اصول صحیح تکمیل نمایند (صحیح است). حزب ایران نوین مولود انقلاب عظیم و تحول اجتماعی ششم بهمن می باشد (صحیح است) و نماینده روشنفکران و نیروی زحمتکشان است. اکنون زمام امور دولت بفرمان شاهانه بدست این حزب پرده شده است. ما کوشش خواهیم کرد که بزنامه های وسیع توسعه اقتصادی و اجتماعی حزب که در چهارچوب هدفهای انقلاب شاه و ملت تنظیم گردیده و تصویب هیئت مؤسس و اکثریت نمایندگان مجلس شورای ملی رسیده است بوسیله خدمتگزاران مؤمن و معتقد با فداکاری کامل بمرحله اجرا گذارده شود.

چون دولت موفقیت خود را در انجام نیازمندیها و خواسته های ملت میدانند اصول و هدفهای انقلابی شاهنشاه را که در روز ششم بهمن بتأیید ملت ایران رسیده و در جهت رفاه و ترقی و تعالی مردم میباشد اساس بزنامه خود قرار داده و از بنبل هر گونه کوشش در اجرای بزنامه های مترقی و بوجود آوردن تشکیلات صحیح و مدیریت قاطع که بتواند جوابگوی چنین نیازمندیها باشد قصور نخواهد کرد.

(احسن)

دولت معتقد است که برای اجرای بزنامه های وسیع توسعه اقتصادی و اجتماعی باید قدرت خلافت ملت را بحرکت درآورد و وجدان عمومی را برای انجام هدفهای عالی آن بسیج نمود. باید مردان و زنانی را مأمور اجرای

این بزنامه همه جانبه کرد که دارای تحریک کافی بوده و با بوجود آوردن روش نوین در اداره کشور راه موفقیت را برای نسلهای آینده بگشایند و همگی معتقد و مؤمن با اصول اخلاقی: کردار نیک - گفتار نیک و پندار نیک باشند.

(احسن، صحیح است).

علوم و فنون در جهان امروز با سرعت جلو میرود و اجتماع ما باید همزاد و همزمان با آن پیشرفت کند این عوامل ما را مجبور میسازد که در پی نوساختن ایران برآئیم و از کاروان تمدن دنیای امروز عقب نمانیم.

دولتهای مترقی امروز همگی با تمام توانائی خود برای تقویت نیروی اقتصادی و رشد اجتماعی کوشش مینمایند و ما هم اگر خواستار حفظ موازیت گرانمای تاریخی و گنجینه سرشار فرهنگی خود هستیم باید با سرعت و قدرت مسیر دشوار و طاقت فرسای رشد اقتصادی را بپیمائیم و اقتصاد خود را همپایه ملل پیشرفته جهان درآوریم. این امر مهمترین مسئله ملی و سنگین ترین وظیفه اجتناب ناپذیر تاریخی ما است.

باید تمام نیروهای ملی ما برای غلبه بر مظاهر عقب ماندگی بسیج شوند. این یک مبارزه و جهاد ملی است و باید از تمام امکانات انسانی و مادی و معنوی برای پیشرفت اقتصادی بنحو احسن استفاده شود. باید وسایل پیشرفت کار را در اختیار مردم قرار داد و کوشش و فعالیت پراکنده افراد و مؤسسات خصوصی و دولتی را در چهارچوب یک بزنامه جامع توسعه اقتصادی و اجتماعی که منطبق با معنی و مفهوم واقعی انقلاب ششم بهمن باشد بوسیله یک گروه تصمیم گیرنده بزنامه های دقیق و تجهیز نیروی خلافت ملت ایران ارشاد و هدایت نمود (صحیح است).

در اینجا است که ما با تقدیم یک بزنامه مترقی و منطبق با احتیاجات زمان جهت تحقق دادن هدفهای اصول هفت گانه شاهنشاه دست همکاری بسوی کلیه نمایندگان ملت و مردم ایران دراز میکنیم که ما را در اجرای این وظیفه بزرگ حمایت و پشتیبانی کنند. این دولت اطمینان دارد که علاوه بر فراکسیون اکثریت که عضو حزب ایران نوین میباشند فراکسیون مستقل و منفردین که آرزوی جز سعادت و ترقی و تعالی ملت ایران ندارند خارج از هر گونه اختلاف سلیقه سیاسی دولت را در انجام سریع وظایف

سنگین خود و مأموریت خطیری که بعهده گرفته است حمایت و پشتیبانی خواهند کرد (صحیح است، احسن).

ما مشکلات اساسی را پشت سر گذاشته ایم. دوران جنگ و تحولات و عواقب ناشی از آن باتیزبینی و زحمات شبانه روزی شاهنشاه ایران بخوبی گذشت. تشنجات سیاسی و بی ثباتی دولتها سپری شد. بایک انقلاب بزرگ در ششم بهمن مشکلات اجتماعی ما که مانع از یک تحول عمیق در زندگی اکثریت ملت بود برطرف گردید. ۷۵٪ جمعیت ایران که در روستاها زندگی میکنند با الغای رژیم ارباب و رعیتی دارای حقوق اقتصادی و اجتماعی انسانی شدند و از لحاظ سیاسی در سر نوشت خویش و اداره مملکت شریک و سهم گردیدند. برای کارگران و طبقه زحمتکش مولد کشور حقوق و امتیازات قابل توجهی تأمین شد. جنگلهای ایران که یک منبع عظیم ثروت کشور است ملی اعلام گردید (صحیح است) تعلیم و تربیت و فرهنگ که اختصاص بیک طبقه محدود شهر نشین داشت با صدور فرمان سیاه دانش به قلب روستاها رسوخ کرد (صحیح است) کارخانجات دولت پستواند اجرای بزنامه های اصلاحات ارضی شد. زنان ایران در زندگی اجتماعی، سیاسی و اقتصادی شریک شدند و سهمی از جمعیت کشور بر نیروی فعاله مملکت افزوده شد و بالاخره فرمان سیاه بهداشت که نوید تأمین سلامتی بیشتر فرزندان این آب و خاک است صادر و بدولت برای اجراء ابلاغ گردید.

حال باز که این نکات برجسته و تحولات عمیقی که بوجود آمده است اگر کسانی تصور کنند که تجدید بنای ایران و بشمر رسیدن هدفهای انقلاب را میتوان براوهم و تخیلات بنانهاد بسیار در اشتباه میباشند. امروز باید با رهبری شاهنشاه دولتی با بزنامه های دقیق و مطالعه شده و افراد بصیر و کاردان که معتقد ببزنامه های مزبور باشند سر نوشت امور اقتصادی، اجتماعی و سیاسی ملت را بدست گیرد و کلیه مقدرات مملکتی را در راه انجام آمال و آرزوهای ملی تجهیز و بسیج نماید و با استفاده از نیروی علمی روشنفکران و بازوی توانای زحمتکشان ایاس و شالوده استواری را برای همیشه پایه گذاری کند. دولتهای ایران در موقعیت و مقتضیات زمان مصدر خدمات ذقیمتی بوده اند و ما بهیچوجه خود را برتر و بالاتر از دیگران نمیدانیم بخصوص دولت جناب آقای علم که اقتضار اجرای

مرحله اول انقلاب را داشته همیشه سرفراز خواهد بود. (احسن) ولی ما عقیده داریم امروز راه و روش حکومت برای اجرای یک بزنامه وسیع توسعه اقتصادی باید کاملاً تغییر کند و منطبق با احتیاجات و مقتضیات زمان گردد. افراد کاردان در کشور بسیارند و ما آرزوی شناسائی بیشتر آنان را داریم تا در امور مملکتی مفید و مؤثر واقع گردند. مملکت محدود و منحصراً به گروه خاصی نیست و متعلق به عموم افراد ملت ایران است و دولت کوشش خواهد کرد که این اتحاد بیگانگی را روی اصول صحیح و بزنامه های دقیق روز بروز تقویت نماید. در اینجا من بعنوان رئیس دولت اعلام میکنم که کلیه افراد در بر توفان با توجه به حفظ منافع عمومی یکسان بوده و کوشش خواهد شد که استعدادها و لیاقت و شایستگی و صداقت جدا کتر رشد و نمو برسد و مورد استفاده قرار گیرد (احسن).

ما احتیاج به خدمتگزاران صدیق و استفاده از کلیه نیروهای علمی و معنوی و مادی کشور داریم و بدینجهت نظر مردم را بدینک اصول و عقاید و بزنامه های وسیع دولت جلب میکنیم و همگی را به اهتمام در اجرای بزنامه های توسعه اقتصادی و اجتماعی دعوت میکنیم و با آنها اطمینان میدهیم که از این ثبات سیاسی بی نظیر حسن استفاده را کرده و در ساختن ایران آباد و نوین از هر گونه کوشش و مجاهدت دریغ نکنیم.

همانقدر که دولت افراد ذیصلاحیت و خدمتگزار مردم را مورد توجه و استفاده قرار خواهد داد بهمان اندازه وظیفه کامل دارد در مقابل هر گونه خیر اباکاری - غرض ورزی - بی لیاقتی و فساد شدید آمارزه کند و بهیچوجه اغراض و چشم پوشی نخواهد کرد. ما نمیتوانیم اجازه دهیم که منافع اکثریت مردم فدای هوی و هوس عده معدودی قرار گیرد. ما نمیتوانیم اجازه دهیم که سیاست با فغان و کینه پرستان و افراد منفی و مغرض اجرای بزنامه های وسیع توسعه اقتصادی و اجتماعی را در راه بهبود زندگی اکثریت مردم مانع گردند. ما نمیتوانیم اجازه دهیم عده قلیلی که امتیازات قرون وسطائی را از دست داده اند ولی در نهایت آزادی زندگی نموده و راه هر گونه فعالیت در چهارچوب بزنامه های نوین برای آنها باز است معنای انقلاب سفید شاهنشاه را درک نکرده و موجب اخلال و کندی کار شوند.

مانه بتوانیم اجازه دهیم از خزانه مملکت که باید در راه رفاه و آسایش ملت ایران مصرف گردد سوء استفاده بشود و مأمورین خاطی را در هر مقام طبق قوانین مملکتی تعقیب خواهیم کرد.

ما با هر گونه تبعیض شدیداً مبارزه خواهیم کرد. مانیروی خلافت ملت را در راه اجرای هدفهای انقلاب ششم بهمین و تحقق برنامه‌های دولت که در چهارچوب آن تنظیم شده است تجهیز میکنیم و اجازه نخواهیم داد که هیچ نیروی مخرب و سودجویی این راه را منحرف کند. ما با تکالیف رهبری و حمایت شاهنشاه و توجه ملت ایران و نمایندگان ملت کوشش میکنیم که این مأموریت خطیر انجام پذیرد. ما فرقی بین بیرو و جوان قائل نیستیم و هر کس بتواند خود را با برنامه‌های مترقی تطبیق داده و در راه نوسازی ایران صمیمانه همکاری نماید مورد حمایت قرار خواهد گرفت.

شاهنشاه ایران که امروز با کسب تجربیات فراوان در طول سلطنت خود رهبر مترقی ایران هستند تشخیص فرمودند که چنین دولتی میتواند در اجرای برنامه‌های وسیع توسعه اقتصادی و اجتماعی برای ملت مفید واقع گردد. حال بر ماست که از این فرصت حداکثر استفاده را کرده و مسئول اعمال خوب بود خود باشیم.

تصدیق بفرمائید در مقابل چنین مسئولیت خطیو هیچگونه ملاحظه کاری و محافظه کاری جایز نیست. حقوق افراد در هر مقام و موقعیت محفوظ خواهد بود ولی لزوم تغییرات و تحول کامل در دستگاههای اداری که نتوانند مجری چنین برنامه وسیع باشند ضروری و غیر قابل اجتناب است.

ما از افراد شایسته، کاردان و صدیق کلیه دستگاههای دولتی حداکثر استفاده را خواهیم کرد و اجازه نخواهیم داد هیچگونه تبعیضی در باره آنها بعمل آید (احسنت) و میتوان در انجام وظایف خود کاملاً به بی نظری دولت اعتماد داشته باشند ولی چنانچه افرادی مانع از حسن انجام امور مزبوطه باشند و در انجام وظایف خود قصور ورزند طبق مقررات و موازین قانونی تعقیب و مجازات خواهند شد (احسنت).

مادر مقابل مسئولیت و وظایف سنگینی قرار گرفته ایم که نمایان اشخاص دیگر نمیتواند حاکم بر مقدرات و

منافع عمومی باشد و این دولت است که باید در باره نحوه استفاده از آنها تشخیص صحیح و عادلانه بدهد. (صحیح است) انحلال یا ادغام دستگاههای زائد دولتی که جز ضرر و زیان برای ملت ایران خدمتی انجام نداده اند موجب نخواهد شد که حقوق حقه کارمندان دستگاههای مزبور ضایع گردد و دولت منافع و سوابق و خدمات این افراد را مورد توجه قرار خواهد داد و از وجود آنها بنحو دیگری استفاده خواهد نمود. منافع عمومی را نمیتوان فدای انتظارات و توقعات خصوصی کرد.

دستگاههای مملکت برای اجرای چنین برنامه های وسیعی باید منطبق با نیازمندیهای کشور گردد. وظایف خطیر دولت در اقصی نقاط کشور و توجهی که باید بمرکز روستائی و تعمیم فرهنگ و بهداشت دهقانان و کارگران و اجرای برنامه اصلاحات ارضی و صنعتی کردن کشور در تمام مملکت مبذول گردد ما را نیازمند تعداد زیادی کارمند و کارشناس مینماید. دوره تمرکز کارمندان و کارشناسان در تهران و پشت میز اداره نشستن سپری شده است. امروز باید هر مأمور دولت وظیفه وجدانی و ملی خود بداند که در هر نقطه از کشور که موجودش بتواند شمر نمر قرار گیرد خدمت نماید. تعداد کارمندان دولت که قادر با انجام وظیفه طبق اصول و روشهای نوین باشند زیاد نیست و ما راه را برای خدمتگزارانی جوانان باز میگذاریم و در این طریق هیچگونه تشبث و تمایلات فردی را نمیبندیم و در صورتیکه بین کارمندان افرادی باشند که در انجام دستورات دولت انضباط کافی نشان ندهند دیگر کارمند دولت محسوب نخواهند شد.

بنده تصور میکنم اول باید هیأت دولت معرفی بشوند و بعد برنامه دولت قرائت شود بنده افتخار دارم که هیأت وزیران را که حسب الامر مطاع اعلیحضرت همایونی تصویب شده و مورد موافقت معظم له قرار گرفته اند یکبار بحضور نمایندگان ملت معرفی میکنم.

جناب آقای دکتر جمشید آموزگار - وزیر بهداری (مبارک است) - جناب آقای عباس آرام - وزیر امور خارجه (مبارک است) - جناب آقای عطاءالله خسروانی - وزیر کار و خدمات اجتماعی (مبارک است) - جناب آقای نصرت الله معینیان - وزیر اطلاعات (مبارک است) - جناب آقای دکتر علینقی عالیخانی - وزیر اقتصاد (مبارک است) - تیمسار

امور اقتصادی

سپهبد اسدالله باجی - وزیر کشاورزی (مبارک است) - تیمسار سپهبد اسدالله صنعی - وزیر جنگ (مبارک است) - جناب آقای دکتر منوچهر گودرزی - وزیر مشاور و دبیر کل شورای عالی اداری (مبارک است) - جناب آقای دکتر جواد صدر - وزیر کشور (مبارک است) - جناب آقای دکتر محمود کشفیان - وزیر راه (مبارک است) - جناب آقای دکتر باقر عاملی - وزیر دادگستری (مبارک است) - جناب آقای امیرعباس هویدا - وزیر سردارانی (مبارک است) - جناب آقای دکتر فرهنگ شفیع - وزیر پست و تلگراف و تلفن (مبارک است) - جناب آقای دکتر محمد نصیری - وزیر مشاور (مبارک است) - جناب آقای دکتر ناصر یگانه - وزیر مشاور و معاون پارلمانی نخست وزیر (مبارک است) - جناب آقای دکتر هدایتی وزیر مشاور (مبارک است) - جناب آقای دکتر عبدالعلی جهانشاهی - وزیر فرهنگ (مبارک است) - جناب آقای دکتر هوشنگ نهاوندی - وزیر آبادانی و مسکن (مبارک است) - جناب آقای مهندس منصور روحانی - وزیر آب و برق (مبارک است) - جناب آقای مهر داد بهلبد - معاون نخست وزیر و رئیس هنرهای زیبای کشور (مبارک است) - تیمسار سرلشکر یاک پروان - معاون نخست وزیر و رئیس سازمان اطلاعات و امنیت کشور (مبارک است) - جناب آقای دکتر قاسم رضائی - معاون نخست وزیر (مبارک است).

اینجناب صراحتاً اعلام میکنم که در پرتو ثبوت سیاسی کشور و وجود اعتقاد عمومی ببرنامجهای عمیق اصلاحات اجتماعی و حسن تعاون و همکاری همه طبقات مردم با بان دادن بر کود اقتصادی امریست ممکن و باید برای اقتصاد مملکت از هر حیث برای انتخاب و اجرای يك برنامه جامع رونق اقتصادی مهیا و آماده است و دولت بدون هیچ شبهه و تردید و با اطمینان کامل بمقدورات و امکانات خود و بانکهای مطالعات جامع و دقیقی که صورت گرفته صراحتاً اعلام میکند که بر کود فعلی خانم خواهد داد. و حالت رونق کامل را با اقتصاد ایران باز خواهد گردانند. (احسنت).

دولت بیش از هر امر دیگر و بیش از اقدام بهر کار بلزوم ایجاد گشایش در زندگی روزانه افراد مردم معتقد است و اثر و وظیفه اصلی و اولیه خود میداند.

سازمان برنامه و برنامه ریزی

دولت معتقد است که کلیه فعالیت های اقتصادی و اجتماعی دولتی و خصوصی باید در چهارچوب يك برنامه جامع ملی که منطبق با احتیاجات و مقتضیات کشور باشد ارشاد و هدایت گردد.

در کشور های در حال توسعه وجود یک برنامه جامع ملی که بتواند کلیه فعالیت های اقتصادی و اجتماعی را بطور هماهنگ هدایت و ارشاد نماید ضرورت کامل دارد. برنامه های جامع ملی باید طوری تنظیم گردد که با هدف ها و تحولات عمیق اجتماعی کشور منطبق بوده و با استفاده از امکانات و منابع موجود سطح فعالیت ها و اشتغال را بقدر کثر مطلوب تأمین و موجبات توسعه و هم آهنگی اقتصادی و اجتماعی و حصول به حد اکثر رشد اقتصادی را شامل گردد.

برای رسیدن به چنین هدف بزرگ که شرط اساسی پیشرفت ایران است باید دید که دولت در اصل بر نامه سوم و نحوه اجرای آن و تشکیلات سازمان برنامه چه نظریات اصلاحی دارد.

چون برنامه سوم قبل از انقلاب ششم بهمن تنظیم گردیده است اصول و هدفهای وسیع انقلاب عمیق در آن بطور کامل منظور نگردیده و اکنون باید برنامه سوم با تحولات عمیق اقتصادی و اجتماعی ناشی از انقلاب تطبیق داده شود.

برنامه پنجم ساله سوم که فریب یکسال و نیم از آغاز آن میگردد بطور کلی مورد قبول بوده و با اصلاحاتی که طبق نکات فوق الذکر باید در آن بعمل آید بمرحله اجراء گذارده خواهد شد.

کوشش مستمر دولت در این خواهد بود که حداکثر درآمدهای مملکتی صرف انجام برنامه های عمرانی گردد و از صرف هزینه ها جداگانه نتیجه حاصل شود. این امر انجام پذیر نیست مگر آنکه تشکیلات اجرائی کشور حاضر و قابل برای سرمایه گذاری و بهره برداری از آن باشد. برای اجرای این منظور لوائح قانونی تهیه و تنظیم گردیده است که در صورت رأی اعتماد بدولت در اولین جلسه تقدیم خواهد شد.

آبادانی دهات و شهرها

خارج از حدود وظائف فعلی وزارتخانه ها و مؤسسات مسئول قسمتی از امور اجرائی سازمان برنامه که تمرکز دقیق و صحیحی ندارد مسئله عمران دهات و شهرها و تأمین مسکن در شهرها و روستاها است که باید برائی آن اهمیت فوق العاده قائل شد (صحیح است) بدین منظور دولت لزوم تشکیل وزارتخانه جدیدی را بنام وزارت آبادانی و

مسکن ضروری تشخیص داد و حسب الامر شاهانه لایحه آن تهیه و تدوین شده است که در صورت رأی اعتماد به دولت در اولین جلسه تقدیم خواهد شد.

طبق این قانون کلیه امور عمرانی شهرها و دهات که در چهارچوب برنامه های عمرانی دولت است و همچنین تأمین مسکن که اکنون بطور متشتت اقدام میشود در سراسر مملکت تحت یک سیاست صحیح و برنامه وسیع در این وزارتخانه متمرکز میگردد.

ما برای آبادانی روستاها کلیه منابع ملی را تجهیز میکنیم و عقیده داریم که تحولات واقعی و حقیقی اقتصادی و اجتماعی از اولین واحد تقسیمات کشوری یعنی دهستان آغاز میشود.

عمران دهات برنامه وسیعی است که دولت بدون درنگ بمرحله اجراء خواهد گذارد و تأمین مسکن در کلید کشور موضوع مهم و اساسی است که در ردیف خوددیده تفصیل بیشتر بعرض خواهد رسید. بدین ترتیب قسمت اعظم وظائف اجرائی سازمان برنامه از آن منفک و در اختیار وزارت آبادانی و مسکن گذارده میشود و همچنین اقدامات متشتت وزارتخانه ها و مؤسسات و نهادهای مختلف دولت در این وزارتخانه متمرکز و ادغام میگردد و دولت امیدوار است در مدت سه سال و نیم یعنی تا پایان برنامه سوم موفقیت قابل توجهی در نوسازی ایران چه در شهرها و چه در روستاها بدست آورد و سازمان برنامه با انتزاع امور عمرانی از آن بیشتر بوظائف اساسی خود یعنی برنامه ریزی و نظارت بپردازد.

آب و برق

مسئله آب و برق از لحاظ اهمیت اقتصادی و نقشی که در پیشرفت کشاورزی و صنایع ایران دارد نیازمند به توضیح نیست. دولت معتقد است که از آبهای سطحی و زیر زمینی باید طبق اصول علمی و فنی و در جهت منافع عمومی حداکثر بهره برداری بعمل آید. همچنین تعمیم و توسعه صنعت برق در سراسر کشور برای تأمین احتیاجات صنعتی و کشاورزی و استفاده همگانی از هدفهای اساسی دولت و لازمه توسعه اقتصادی و اجتماعی است. (صحیح است) سدهای عظیمی که در سراسر مملکت در چند سال گذشته ساخته شده و برنامه های که فعلاً در حال اجراء است و مقدمات ساختمان سدهای بزرگ و کوچک دیگر

وسعی است که از خزاندمت انجام پذیرفته و باید به بهترین طریق از آن بهره برداری شود. نیروی برق حاصل از سدهای مزبور باید طبق برنامه صحیح در امر توسعه کشاورزی و صنعتی کردن کشور بطور هم آهنگ مورد استفاده قرار گیرد. همدریف این اقدامات بزرگ باید از کلیه منابع آب های سطحی و زیر زمینی در دهات ایران و مناطق روستایی حداکثر استفاده بعمل آید. (صحیح است) و اعتبارات لازم در جهت تأمین این منظور بطرز صحیحی مورد استفاده قرار گیرد. حفظ و تنقیه قنوات و حفر چاههای عمیق و جلوگیری از اتلاف آب و بهره برداری کامل از آن که مهمتر بن عامل کشاورزی ایران است جز بایک برنامه هم آهنگ و ایجاد نظم و اداره صحیح آن میسر نیست.

اکنون سازمانهای وسیع آب و برق استان های مختلف تشکیل شده است و همچنین بنگاه آبیاری و سازمان برق ایران و سازمانهای آب و برق شهرها هر یک بطور متشتت اقداماتی مینمایند و اغلب این مؤسسات مستقیماً با سازمان برنامه در ارتباط میباشند که در نتیجه کثرت کارمندان انجام وظایف اساسی برنامه ریزی و نظارت سازمان برنامه میگردند و بدینجهت دولت با مطالعه دقیق و توجه به نیات شاهانه تشکیل وزارت آب و برق از لحاظ اهمیت فوق العاده آب و برق در اقتصاد کشور و توسعه صنعت کشاورزی کاملاً ضروری تشخیص و لایحه قانونی آن تقدیم خواهد شد. (صحیح است) طبق این لایحه کلیه سازمانهای آب و برق دولت و بنگاه آبیاری و سازمان برق ایران و سازمان آب تهران و بنگاه مستقل برق با حفظ حقوق و وظایف خود در این وزارتخانه ادغام میگردد تا بایک سیاست هماهنگ و صرفه جوئی کامل در هزینه های مربوطه از سرمایه گذاری در تأمین آب و برق سراسر کشور نتیجه مطلوب بدست آید. ایران جزء کشورهایی است که از لحاظ تولید نیرو بسیار ضعیف است و تا وقتی نیروی برق در سراسر کشور با قیمت ارزان در دسترس کشاورزی و صنعت گذارده نشود در اجرای برنامه های توسعه اقتصادی و اجتماعی و توفیق مورد انتظار حاصل نمیشود. بنا بر این امر کلیه مؤسسات آب و برق وابسته سازمان برنامه و ادغام آنها در یک وزارتخانه جدید و دقت و توجه لازم بنظارت و اجرای سریع برنامه های مورد نظر سازمان برنامه خواهد توانست بوظایف اساسی خود بنحو شایسته تری برسد. (صحیح است)

بودجه بندی و برنامه ریزی

مسئله مهم دیگری که در اقتصاد کشور حائز اهمیت فوق العاده و سالها است در اجرای آن اوامر اکید صادر شده و متأسفانه تاکنون نیات شاهانه بمرحله عمل در نیامده است موضوع بودجه مملکتی و طرز تنظیم آن (صحیح است) که در حقیقت آئینه تمام نمای برنامه های توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور میباشد (صحیح است).

تاکنون بودجه مملکت بوضع ابتدائی و خارج از اصول علمی تنظیم گردیده است. بودجه عمومی دولت و بودجه عمرانی مملکت بدون توجه باصل جامعیت بودجه تهیه میگردد و هر یک از مؤسسات تابعه دولت مقررات خاصی در تنظیم بودجه خود داشته و متأسفانه نظارت صحیح طبق اصول دقیق علمی درباره آن بعمل نمیآید (مهندس والا کاملاً صحیح است).

نیازمند بتذکر نیست که در آمد مملکت محدود و باید امکانات مالی طبق هدفهای اقتصادی و اجتماعی توزیع و تقسیم گردد تا از صرف هزینه در بخش دولتی بتوان حد اکثر نتیجه را در رشد اقتصادی اجتماعی بدست آورد. اهمیت امر برنامه ریزی دولتها باختصار توضیح داده شد. همدریف آن باید نقش اساسی و مؤثری را که بودجه بندی در زمینه هماهنگ ساختن اقدامات دولت و بالا بردن میزان کارائی سازمانها و فراهم آوردن وسائل موفقیت دولتها در مورد برنامه های طرح ریزی شده دارد مورد توجه قرار داد. در دنیای امر و ریز بودجه بندی وسیله مؤثری است در دست طراح برنامه برای اینکه بتواند برنامه های توسعه اقتصادی و اجتماعی را بنا بمقتضیات سیاسی و اجتماعی و وضع خاص کشور تنظیم نماید. بدون تردید برنامه ریزی صحیح باید بوسیله بودجه بندی متناسب بمرحله عمل درآید و این دو امر لازم و ملزوم یکدیگرند.

تحولات عمیق کشور ایجاب میکند که بدون درنگ بودجه بندی از حاکم کنونی درآید و بطریقی تنظیم گردد که موفقیت برنامه های مورد نظر دولت را تضمین نماید. در اجرای این امر لازم است که بودجه مملکتی با برنامه های اقتصادی و عمرانی کشور هم آهنگ باشد زیرا هر تصمیم دولت اعم از اینکه مربوط بسرمایه گذاری مستقیم دولت و یا مؤسسات خصوصی باشد و یا بطریق

غیر مستقیم در فعالیت اشخاص مداخله نماید در بودجه دولت مؤثر است.

باتوجه باین مقدمه دولت مصمم است که امور مربوط به نامداری و بودجه بندی را در سازمان واحدی متمرکز نماید و این سازمان همان سازمان برنامه بودجه بندی خواهد بود که تحت نظر مستقیم نخست وزیر اداره خواهد شد. بدین ترتیب بزرگترین قدم اصلاحی در برنامه ریزی و بودجه بندی که از اصول اساسی اقتصاد سالم کشور است در جاده صحیح و علمی برداشته میشود. بودجه کشور همانطور که بر نامدهای توسعه اقتصادی و اجتماعی جامع است باید جامعیت داشته باشد و بودجه های عمومی و عمرانی در چهارچوب سیاست معین و مشخص تعیین و تنظیم گردد و سپس بوسیله وزارت دارائی بمرحله اجرا گذارده شود. موضوع اصلاحات وزارت دارائی و تمرکز کلیه درآمدهای مملکت در خزانه داریکل و نظارت کامل در دخل و خرج مملکت مسئله بسیار مهم و اساسی است که جداگانه در برنامه دولت بااستحضار خواهد رسید.

چنانکه ملاحظه میفرمایند مهمترین سازمان مؤثر مملکتی با اتخاذ تصمیمات فوق بوظائف صحیح و حقیقی خود محدود میگردد. سازمان برنامه متعلق بدکلیه وزارتخانه ها و مؤسسات دولتی و اعمال اصلی مطالعات اقتصادی و اجتماعی و قسماً تنظیم کننده برنامه های عمرانی و ناظر حسن اجرای آنها و تدوین کننده بودجه کل مملکتی خواهد بود. هیئت عالی برنامه که بریاست رئیس دولت و عضویت وزرای امور اقتصادی و رئیس کل بانک مرکزی و مقامات سازمان برنامه باکارشناسان اقتصادی و اجتماعی تشکیل میشود عامل اساسی ایجاد هماهنگی و ناظر دقیق اجرای برنامه های توسعه اقتصادی و اجتماعی خواهد بود. دولت کوشش فراوان خواهد کرد که هم آهنگی کامل در دستگاههای اقتصادی کشور بوسیله اقدامات اساسی موجب ثبات و رونق اقتصادی و ایجاد اعتماد و امنیت کامل گردد (احسن است).

سازمان مرکزی آمار ایران

بدون تردید شرط اساسی برنامه ریزی صحیح داشتن آمار و اطلاعات کافی از کلیه شئون حیات اقتصادی و اجتماعی کشور است. اداره کل آمار عمومی روی سابقه اداره آمار و سجل احوال بدوزارت کشور وابستگی دارد در صورتیکه

ضرورت قطعی ایجاد میکند که به سازمان مرکزی آمار ایران تبدیل و وابسته سازمان برنامه گردد و توافقی اداری و قسماً آن مرتفع و مورد استفاده کلیه وزارتخانه ها و مؤسسات دولت واقع شود. بدین منظور لایحه قانونی سازمان مرکزی آمار ایران تهیه و تنظیم گردیده است که در صورت رأی اعتماد بدولت در اولین جلسه تقدیم خواهد شد. بدین ترتیب اداره کل آمار عمومی با تمام وظایف و مقدمات و افراد خود در اختیار سازمان برنامه قرار خواهد گرفت تا بتوان از این مرکز تحقیقاتی و آمارگیری جهت برنامه های وسیع توسعه اقتصادی و اجتماعی کشور بدترین طریق بهره برداری کرد. (انشاءالله)

فعالیت های خصوصی اقتصادی

دولت معتقد است که کلیه فعالیت های خصوصی اقتصادی باید از طرف دولت ارشاد و مورد حمایت قرار گیرد. (صحیح است) دولت فقط باید در امور اقتصادی مربوط بمنافع عمومی که از حدود مقدمات فعالیت های خصوصی خارج است و یا مصالح اجتماعی اعمال آنرا از طرف دولت ایجاد میکند دخالت نماید بدین ترتیب دولت بشدرج کلیه فعالیت های که جنبه انتفاعی دارد از دستگاه های دولتی منترع و بمردم واگذار خواهد کرد تا آنجا که بمنافع و مصالح عمومی لطمه وارد نیاید بالارشاد دولت در بخش خصوصی اجرا خواهد شد. (صحیح است)

بدین ترتیب دولت پشتیبان کامل فعالیت های خصوصی است و برای این منظور سرمایه گذاری سالم را تشویق و تقویت میکند و تمام عوامل لازم را بمنظور ایجاد محیط اطمینان بخش برای گردش سرمایه های خصوصی فراهم خواهد آورد.

متأسفانه در چندسال اخیر بعلت شایعات خلاف اصول اقتصادی و ایجاد محیط نامساعد سرمایه های زیادی از کشور خارج و میزان سرمایه گذاری بطور قابل توجهی تقلیل یافته است. در دولت جناب آقای علم کوشش فراوان شد که مشکلات اقتصادی تخفیف یابد و بیشتر فعالیتهای قابل ملاحظه ای بدست آمد که باید با سرعت و شدت زیادتری تعقیب شود.

دولت با اجرای برنامه های وسیع عمرانی و سرمایه گذاری در امر خانه سازی و راه سازی و عمراند

و توسعه اعتبارات کشاورزی و زراعتی و تشویق صادرات موجبات دفع رکود فوری و بیکاری را فراهم خواهد نمود.

در اینجا مایلیم بعموم هموطنان عزیز اعلام دارم که ثبات سیاسی ایران دربر تو وجود شاهنشاه و نیروی عظیم ملت که پشتیبان تحولات عمیق اقتصادی و اجتماعی معظم له است بین کشورهای مشابه ایران بی نظیر است (صحیح است) دربر تو این ثبات سیاسی همه گونه مقدمات سرمایه گذاری موجود و مورد حمایت کامل دولت قرار خواهد گرفت (احسن است) یکسال و نیم است که تاریخ شروع برنامه توسعه میگردد ولی بهیچوجه متناسب لازم سرمایه گذاری خصوصی انجام نشده. در اینجا دولت کوشش خواهد کرد که همه گونه وسائل تشویق و راهنمایی لازم در امر سرمایه گذاری بخش خصوصی در صنایع و معادن و کشاورزی و امر عمرانی به خود آورد تا اجرای برنامه توسعه و حصول بهسرفرورد اقتصادی بعداً کثیر تأمین شود.

کشاورزی

انقلاب اجتماعی عظیمی که در ۶ بهمن ۱۳۲۹ نظام نوین کشور ما را پدید آری کرد و با اجرای قانون مرفقی اصلاحات ارضی سربری جمعیت مملکت آزادی اجتماعی و اقتصادی خود را باز یافتند عملاً کشاورزی را در کن اصلی اقتصاد کشور قرار دادند در حال حاضر اصلاح وضع کشاورزی و بهبود زندگی کانی کشاورزان قهر آسرا لوجه برنامه هر دولت مرفقی و اصلاح طلبی قرار خواهد گرفت.

حفظ و حراست منابع طبیعی کشاورزی و نظارت در استفاده بیشتر و بهتر از این منابع بمنظور بهبود وضع زندگی روستائیان و بالابردن سطح تولید محصولات کشاورزی و افزایش درآمد عمومی مملکت از هدف های بسیار اساسی است که دولت تعقیب خواهد نمود.

اصول مهم و رئوس برنامه کشاورزی دولت بترتیب زیر میباشد:

- ۱- اجرای مقررات و قوانین اصلاحات ارضی. دولت معتقد است که کشاورزی ایران باید بر اساس قانون مرفقی اصلاحات ارضی که به اراده شاهنشاه و تصویب ملت بمرحله اجرا درآمده و منشأ عمیقترین تحولات اجتماعی کشور می باشد در راه تأمین عدالت اجتماعی

برای گروه عظیم کشاورزان زحمتکش و بی ثمنای بهیچوجه اقتصادی دهقانان و تقویت خرده مالکان و تأمین موجبات بهره برداری کامل از اراضی زراعتی و افزایش تولیدات کشاورزی با استفاده از روشهای نوین استوار گردد.

دولت معتقد است که با اجرای مرحله اول اصلاحات ارضی الغای رژیم ارباب و رعیتی بارزاده شاه و ملت بطور قاطع عملی گردیده و اکنون برای بهره برداری از این موفقیت عظیم باید ضمن تکمیل اقدامات مربوط با اجرای مرحله اول برنامه های دامنه داری برای توسعه کشاورزی کشور و افزایش درآمد کشاورزان بمورد اجرا گذارد.

دولت مرحله دوم قانون اصلاحات ارضی را با کمال دقت و بر اساس ایجاد قوام و استحکام در مانی اقتصاد کشاورزی کشور بمورد اجرا قرار خواهد داد و برای تأمین این نظر با استفاده از نظرات کارشناسان و صاحب نظران مقررات جامع و کاملی برای اصلاح قسمتی از آیین نامه مواد الحاقی که تا هماغهنگ با روح مرفقی قانون و مسانع پیشرفت اجرای سریع آن میباشد تهیه و برای تصویب تقدیم خواهد کرد.

دولت معتقد است که بمنظور توسعه کشاورزی کشور و افزایش تولیدات کشاورزی مملکت باید از کلیه امکانات موجود استفاده کرد و در اجرای این نظر برنامه های وسیعی برای تشویق سرمایه. سرمایه گذاری های خصوصی و بزرگ کشت آوردن اراضی بازر و ایجاد تسهیلات از طریق اعطای وام های دراز مدت با شرایط سهل تهیه و بمورد اجرا خواهد گذارد.

۲- توسعه و تکمیل شرکت های تعاونی روستائی بمنظور حمایت از کشاورزان و تأمین اعتبارات مورد نیاز و خرید محصولات کشاورزی و اداره دهات طبق اصول و روش نوین.

۳- حفاظت و توسعه بهره برداری صحیح از جنگلها و مراکز بر اساس قانون ملی شدن جنگلها و مراکز کشور.

۴- اتخاذ تدابیر برای جلوگیری از نوسانات غیر متناسب در قیمت محصولات کشاورزی.

۵- حفظ و صیانت و تکثیر دام و محصولات کشاورزی از آفات و بیماریها و تعمیم دفع آفات نباتی و حیوانی. برنامه دفع آفات نباتی در سراسر کشور طبق اصول صحیح انجام خواهد یافت و کشاورزان و خرده مالکان در هزینه های مربوط سهم و شریک خواهند بود و دولت کمک قابل توجهی

با انجام چنین امر مهم در بودجه مملکتی منظور خواهد داشت.

۶- ترویج اصول نوین کشاورزی و راهنمایی کشاورزان در بکار بردن روشهای علمی و جدید کشاورزی و گوشش در تجهیز نیروی انسانی بکار در دهات و روستاهای کشور و تهیه امکانات لازم برای استفاده از این نیرو در بالابردن تولیدات کشاورزی و نوسازی و اتخاذ تدابیر لازم برای ازدیاد حاصلخیزی خاکها و تعمیم مصرف کود شیمیائی.

۷- مطالعه و بررسی نحوه استفاده از ماشینهای کشاورزی و ترویج مکانیزاسیون کشاورزی منطبق با وضع اقتصادی و اجتماعی و توجه با اشتغال بیکاران.

صنعت

صنعتی کردن کشور طبق برنامه جامع اقتصاد ملی برای جبران عقب ماندگی و نیل بر رشد اقتصادی از مهمترین هدفهای اساسی است.

دولت سرمایه گذاری خصوصی را در صنایع باستثنای صنایعی که مصالح عمومی دخالت و تأسیس آنرا از طرف دولت ایجاد نماید با ارشاد و هدایت لازم کاملاً تشویق خواهد کرد.

در چند سال اخیر که صنایع در ایران با سرعت زیاد توسعه یافت مانند هر کشور در حال توسعه ممکن است بعضی از سرمایه گذاریها بعلت نقص مدیریت و یا محاسبات ناقص اقتصادی مواجه با اشکالات و موانعی گردیده باشد که باید بدقت با آن رسیدگی شود. هرگز نباید غایب تعیین خواهد شد که به مشکلات کارخانه های موجود تا سه ماه رسیدگی دقیق نماید و باهما همکاری کامل از طرف مقامات مربوطه نواقص فنی و مدیریتی و اعتباری آنها مرتفع خواهد شد.

دولت بهیچوجه اجازه نخواهد داد که بعضی از صاحبان صنایع احتمالاً بعنوان تهدید و تعطیل کارخانه و بایکبار شدن کارگران سوء استفاده نمایند. دولت طبق قانون با این واحدها عمل خواهد کرد و اداره و نظارت کار را مستقیماً تحت نظر قرار خواهد داد و از هر گونه سوء استفاده شدیداً جلوگیری مینماید.

برای مصرف تولیدات فلاحتی و تقویت کشاورزی دولت بتوسعه صنایع کشاورزی توجه خاص مبذول خواهد داشت تا در جذب جمعیت روستاها مؤثر و مفید باشد.

دولت از صنایع داخلی حداکثر حمایت را خواهد کرد ولی تدابیری اتخاذ خواهد کرد که این حمایت در چهار چوب مصالح عمومی و بر نامدهای توسعه اقتصادی و جلوگیری از هر گونه افزایش نامتناسب قیمتها و اجحاف بمصرف کننده باشد. دولت مستقیماً در ایجاد صنایع سنگین در حدود مقدورات مملکتی و اصول اقتصادی اقدام خواهد کرد و بخصوص تأسیس ذوب آهن و توسعه صنایع پتروشیمی را جزء کارهای اساسی در دوره برنامه سوم قرار داده است. امیدوارم که این دولت افتخار تأسیس کارخانه ذوب آهن را تحت رهبری شاهنشاه داشته باشد و در آئین بسیار نزدیک وزیر اقتصاد گزارش تأسیس کارخانه ذوب آهن را بعرض نمایندگان محترم میرساند.

(احسنت)

معادن

معادن و منابع زیر زمینی کشور باید طبق برنامه جامع اقتصادی مورد بهره برداری کامل قرار گیرد. از معادن و ذخائر زیر زمینی کشور برای توسعه اقتصادی و تأمین مواد اولیه مورد نیاز صنایع و توسعه صادرات و افزایش درآمدهای ارزی استفاده کامل بعمل خواهد آمد. دولت هر گونه سرمایه گذاری خصوصی را در این امر از طریق تشویق و ارشاد حمایت خواهد کرد و در کلیه قراردادهای بازرگانی صدور مواد معدنی را مورد توجه قرار خواهد داد و همچنین در مقابل نوسانات قیمتهای بین المللی تدابیر لازم را پیش بینی خواهد کرد.

بازرگانی

سیاست بازرگانی دولت بر اساس حفظ و حمایت و توسعه صنایع داخلی و تولیدات کشاورزی و توجه بمصالح مصرف کنندگان و تأمین نیازمندیهای کشور و حفظ تعادل پرداختهای ارزی استوار است (احسنت).

سیاست بازرگانی خارجی یکی از ارکان اساسی برنامه جامع اقتصاد ملی است که باید هدفها و وسائل و روشهای آن با مقتضیات کنونی جامعه ایران و لزوم نوسازی آن تطبیق داده شود. ارشاد و هدایت دولت با رعایت اصل آزادی ابتکار خصوصی و فعالیت فردی برای تأمین این نظر لازم و ضروری است.

دولت با توجه با امکانات واقعی صنایع کشور و اصول صحیح اقتصادی واردات کالاها و محصولات را که در داخل

محصولات کشاورزی. معدنی و صنعتی بمنظور ازدیاد عواید ارزی کشور و اختصاص قسمت اعظم درآمدهای ارزی به بسط و توسعه اقتصادی ایران در صدر برنامه بازرگانی خارجی دولت قرار دارد.

دولت با اعتقاد راسخ سیاست انتظار را در زمینه تشویق صادرات کنار خواهد گذارد و اصل تحرك و بازار یابی و تشویق صحیح و مؤثر و همه جانبه صادرات و حمایت و هدایت صادر کنندگان را جایگزین آن خواهد کرد و از طریق بهبود کیفیت و تسهیلات اعتباری وسیع و اعطای هر نوع کمک دیگری که در چهار چوب برنامه جامع اقتصادی کشور ضروری تشخیص داده شود موجبات توسعه و تنوع سریع صادرات مملکت را فراهم خواهد نمود.

در عصر تحول عظیم اقتصادی و اجتماعی، کشور ایران نمیتواند و نباید تنها با مملکت صادر کننده مواد اولیه و محصولات کشاورزی باشد. صادرات محصولات صنعتی کشور اعم از محصولات صنایع دستی و ماشینی که نمونه هنر و توانائی کارگران و مهندسين و هنرمندان و طراحان ایرانی است با شرایط خاص تشویق خواهد شد تا با توسعه بازار صنایع شرایط فعالیت اقتصادی و بهره وری آنان بطور مؤثر بهبود یابد. (صحیح است)

دولت عقیده و ایمان را سخ دارد که اجرای موفقیت آمیز برنامه رونق اقتصادی و تجدید نظر اساسی در بنیانهای اقتصاد کشور و نوسازی آن بمنظور تطبیق و هماهنگی فعالتهای اقتصادی با مقتضیات انقلاب عظیم اجتماعی ایران و اجرای طرحهای وسیع راهسازی - توسعه بنادر و بهبود زیر بنای اقتصادی مملکت بطور مؤثر و مستقیم در تسهیل و توسعه بازرگانی خارجی و بخصوص صادرات ایران مؤثر خواهد بود (صحیح است) اما اجرای این برنامه ها باید با اتخاذ یک سیاست صحیح بازرگانی خارجی و تشویق صادرات و حمایت از صنایع ملی و حفظ تعادل پرداختهای خارجی و ذخائر ارزی مملکت همراه باشد.

دولت با اعتقاد کامل ب لزوم اتخاذ و اجرای یک سیاست صحیح بازرگانی خارجی که منطبق با اصول برنامه جامع اقتصاد ملی باشد کاملاً متوجه لزوم تثبیت شرایط فعالیت بازرگانان و جلوگیری از تغییر دائم و غیر لازم مقررات میباشد و باین فکر جامعه عمل خواهد پوشاند. باید صراحتاً یاد آور شد که

کشور بمیزان کافی و با کیفیت مناسب تهیه میشود از طریق نوسانات حقوق گمرکی و سود بازرگانی محدود و در صورت اقتضا موقتاً ممنوع خواهد کرد تا هم در مرحله اولیه رشد واحدهای صنعتی نو بنیاد کشور بتوانند در پناه حمایت و هدایت دولت بسط و توسعه یابند هم بازرگانی برای فعالیت آنها تأمین گردد و در اجرای این اصل مراقبت کافی برای حفظ منافع مصرف کنندگان خواهد شد.

عواید حاصل از منابع سرشار نفت کشور که افزایش بهره برداری از آن مورد کمال توجه میباشد در درج اول باید صرف توسعه اقتصادی و صنعتی کردن کشور و تأمین ما به محتاج اولیه مردم ایران گردد.

دولت با توجه کامل و بر اساس یک سیاست جامع اقتصادی فقط اجازه خواهد داد که درآمدهای ارزی مملکت برای واردات کالاهای مورد نیاز عموم مصرف گردد و همچنین خواهد کوشید تا کالاهای سرمایه ای بخصوص ماشین آلات کارخانه های یک بنیان گذاری آن مفید بحال مملکت و موافق اصول برنامه جامع اقتصاد ملی باشد و نیز مواد اولیه مورد نیاز صنایع ملی در شرایطی بهتر و بقرمت ایران از قبیل تسهیلات لازم بمملکت وارد شود تا در صنعتی کردن مملکت حداکثر تسریع حاصل گردد.

تشویق صادرات مورد توجه کامل میباشد. ممالک خارجی باید توجه داشته باشند که کشور ایران نمیتواند یک بازار آزاد و بدون حراست برای فروش کالاهای آنان باشد (صحیح است) و سیاست بی قید و شرط در وارداتهای بازرگانی بهیچوجه با مقتضیات یک کشور در حال توسعه تطبیق نمینماید. (صحیح است)

دولت بر اساس اصول سیاست اقتصادی خود اثرات تشکیل گروههای بازرگانی ناحیه ای را در اقتصاد بین المللی مورد مطالعه و توجه قرار خواهد داد و هر موقع که تشکیل این گروهها بطور مستقیم و یا غیر مستقیم در حال یاد آورنده منافع صادراتی ایران را دچار مخاطره سازد از طریق مذاکرات مستقیم و یا عمل متقابل در مقام حفظ مصالح اقتصاد کشور بر خواهد آمد و در این زمینه از توسعه همکاریهای اقتصادی ناحیه ای با کشورهای دیگر بر اساس اصول اقتصادی خودداری نخواهد کرد. (صحیح است) تشویق صادرات

ایجاد و اجرای یک سیاست صحیح بازرگانی خارجی بخودی خود و آقی بمقصد نمیشد. برنامه جامع اقتصاد ملی است که خواهد توانست در زمان طولانی احتیاجات واقعی مملکت را مرتفع سازد.

حمل و نقل و ارتباطات

توسعه راهها - راه آهن جنادر و ایجاد فرودگاه ها و همچنین وسائل ارتباطی و مخابرات نقش مؤثری در رشد اقتصادی و اجتماعی کشور دارد.

دولت در اجرای برنامه های راهسازی در سراسر کشور و خصوصاً راههای فرعی در روستاها اهتمام زیاد خواهد نمود و همچنین در توسعه و تکمیل وسائل ارتباطی و مخابراتی خواهد کوشید.

دولت معتقد است که با ایجاد راههای اصلی و فرعی در سراسر کشور باید موجبات تسهیل مبادلات داخلی و توسعه بازرگانی خارجی و جلب سیاحان و جهانگردان و تقلیل هزینه حمل و نقل را فراهم کرد. (صحیح است)

توسعه جهانگردی

جلب سیاحان خارجی بایران و توسعه جهانگردی از عوامل مؤثر در اقتصاد و وسیله شناساندن فرهنگ و تمدن کشور است.

دولت معتقد است که با توجه بدزخائر تاریخی و آثار باستانی ایران جلب سیاحان و توسعه جهانگردی خارجی میتواند منبع سرشار درآمد ارزی بوده و بنحو مؤثر به بسط و توسعه اقتصاد نقاط مختلف کشور کمک کند. دولت در اصلاح و تقویت سازمان جلب سیاحان خواهد کوشید و از هر گونه اقدامات متشبهت در این زمینه جلوگیری خواهد نمود.

دولت سرمایه گذار بهائی را که برای جلب سیاحان خارجی در تمام نقاط کشور بعمل میآید ارشاد و حمایت خواهد کرد و لایحه آنرا بزودی تقدیم قوه مقننه خواهد نمود تا مزایای سرمایه گذاریهای تولیدی صنعتی نسبت بسرمایه گذاریهای خصوصی که برای جلب سیاحان خارجی ضرورت کامل دارد تعمیم داده شود.

امور مالی و مالیاتی

سیاست مالی دولت باید هماهنگ با سیاست برنامه جامع اقتصادی باشد. دولت در اتخاذ هر گونه تصمیم توجیه خواهد کرد که سیاست مالی و مالیاتی منطبق با

هدفهای رشد اقتصادی و موجب تسهیل و تسریع در اجرای برنامه جامع اقتصاد ملی باشد.

اصلاح وزارت دارائی که بتواند وظایف خطیر خود را در اعمال سیاست مالی سالم و وصول مالیاتهای حقه دولت و تمرکز کلیه درآمدهای کشور و نظارت در خرج مملکت انجام دهد یکی از بزرگترین اقداماتی است که در صدر برنامه دولت قرار دارد.

تا زمانیکه یک سیاست مالی منطبق با هدفهای برنامه توسعه اقتصادی و اجتماعی اتخاذ نگردد و مالیاتها برای مدت طولانی تثبیت و بر اساس اصول صحیح وصول نشود و تماس با مؤدیان مالیاتی موجب جلب اعتماد و اطمینان آنان نگردد و کلیه درآمدها در خزانه کشور متمرکز و برنامه های عمرانی با توجه بلزوم حداکثر استفاده از هزینه های انجام شده تنظیم نشود ما نمیتوانیم از یک اقتصاد سالم برخوردار گردیم. دولت با توجه باین نکات اقدامات زیر را بعمل خواهد آورد:

الف - بودجه کل کشور بطوریکه تشریح گردید

تحت نظر مستقیم رئیس دولت تنظیم و برای اجرا بوزارت دارائی ابلاغ میگردد.

ب - از طرف خزانه داری بودجه هر وزارتخانه یا مؤسسه دولتی در اختیار آندستگاه قرار میگردد و رؤسای حسابداری بایشنها و وزیر دارائی و مراقبت وزیر بامدیر مسئول تعیین و مسئول اجرای وظایف خود بوده و تحت نظر مستقیم وزیر بامدیران مؤسسه انجام وظیفه خواهند کرد.

پ - وزارت دارائی و دیوان محاسبات نظارت دقیق خواهند داشت که هزینه های مربوطه طبق قانون و در چهار چوب بودجه مصوب باشد و اذهر گونه دخالتی که موجب رکود و کندی اجرای برنامه های مملکتی گردد جلوگیری خواهد شد.

موضوع نظارت با دخالت و کندی کار مردم فرق دارد امر و تمرکز دارائیهای مملکت در وزارت دارائی نیست (صحیح است) خزانه داری کل باید منعکس کننده تمام درآمدهای مملکت باشد (صحیح است) باید در دخل و خرج مملکت نظارت داشته باشد (صحیح است) باید دستگاه وزارت دارائی برای وصول مالیاتهای حقه دولت مجهز بشود مردم را نباید ناراحت کرد ولی هیچکس نباید حق دولت را تضییع کند این اصول بایک مدیریت صحیح و قاطع باید

انجام پذیرد عرایضی که بنده می کنم این دولت اعجاز نخواهد کرد در زمان و مقدمات لازم دارد تا نمایندگان محترم بمرحله اجرا گذارده شود. (صحیح است)

ت - کلیه درآمدهای کشور بتدریج در خزانه داری کل متمرکز میگردد و مقررات و قوانین مربوط بدستگاههای مختلف مملکتی تجدید نظر خواهد شد تا نسبت بمؤسسانیکه وظایف مشابه دارند مقررات مشابهی اعمال گردد و اصولاً وزارت دارائی در درآمدها و پرداختها نظارت دقیق داشته باشد.

ث - کلیه مؤسسات انتفاعی دولت با استثنای مؤسساتی که با لحاظ فنی و نوع کار اقتضا دارد سازمان دیگری وابستگی داشته باشند در وزارت دارائی متمرکز میگرددند.

ج - نسبت بدستگاه وصول و مقررات مربوط باخذ مالیات ها تجدید نظر کامل خواهد گردید. هزینه وصول مالیاتها باید متناسب با میزان درآمدها باشد.

تماس مؤدیان مالیاتی با دولت بحداقل تخفیف داده خواهد شد.

چ - اتخاذ یک سیاست مالی و تعیین میزان مالیاتها و تثبیت آن برای مدت طولانی در ایجاد اعتماد و اطمینان بین مردم بسیار مؤثر و عامل مهمی در توسعه اقتصادی کشور است.

این سیاست علاوه بر رعایت اصول اقتصادی باید بر اساس تأمین عدالت اجتماعی استوار باشد و موجب گردد که توزیع عادلانه در آمد بتدریج عملی گردد.

سیاست پولی و اعتباری

دولت توجیه لازم خواهد کرد که سیاست پولی و اعتباری موجبات تسهیل و تسریع توسعه هم آهنگ اقتصاد ملی را فراهم نماید و بعنوان وسیله مؤثر جهت تأمین حداکثر رشد اقتصادی و تحقق هدفهای برنامه جامع ملی مورد استفاده قرار گیرد.

با توجه کامل به حفظ ارزش داخلی و خارجی پول باید بوسیله سیاست اعتباری صحیح موجبات جلوگیری از افزایش نامتناسب قیمتها و تأمین تعادل پرداخت های ارزی و تحقق پیش بینی ها و محاسبات سرمایه گذاری و ارشاد سرمایه های خصوصی در فعالیت های تولیدی و تشویق صادرات فراهم گردد و همچنین با اتخاذ تدابیر لازم وسایل تجهیز و استفاده از پس اندازهای خصوصی در امور تولیدی

صنعتی و معدنی و کشاورزی تأمین گردد. یکی از وسایل لازم جهت بکار انداختن پس اندازهای مردم و خرید و فروش سهام و اوراق بهادار تشکیل بورس در کشور است. (احسن) مدت بیست و دو سال است که صحبت از تشکیل بورس در ایران بعمل آمده است و اکنون دولت افتخار دارد که پس از طرح برنامه خود لایحه تشکیل بورس سهام و اوراق بهادار را تقدیم نماید. (احسن)

تشکیل بورس خرید و فروش سهام استفاده از سرمایه های کوچک و پس اندازهای مردم در راههای تولیدی صنعتی و کشاورزی تشویق خواهد کرد (صحیح است) و موجب تسهیل گردش پول و ایجاد فعالیتهای اقتصادی قابل توجیه خواهد گردید.

در این مسائل نمایندگان محترم موافق هستند که با حرف نمیشود کارهای اقتصادی را بصورت صحیحی اداره کرد باید موجبات رونق اقتصادی فراهم باشد مشکلات رفع بشود قوانین اصلاح بشود سازمان های لازم بوجود بیاید و سازمانهای غیر ضروری منحل بشود و دستگاههای مملکت برای حمایت مردم بکار بیفتد نه برای کارشکنی و نه برای مزاحمت (صحیح است) دولت با حمایت شاهنشاه خدمتگزار مردم است دولت باید تمام وسایل را در اختیار مردم بگذارد و موجب نشود که مردم در کارهای عمومی و مملکتی دلسرد و مأیوس بشوند این دولت اتمک به حمایت شاهنشاه و نیروی شمانمایندگان ملت دارد و امیدوار هستیم بتدریج در رفع این نواقص کوشا باشیم (انشاء الله)

فرهنگ

دولت نسبت به توسعه و تعمیم فرهنگ در سراسر کشور خاصه در روستاها اهمیت فوق العاده قائل است. دولت معتقد است که فرهنگ پایه و اساس اجرای برنامه توسعه اقتصادی و اجتماعی است (صحیح است) برای اینکه بتوان فرهنگ را در مسیر صحیح و بر اساس برنامه های مترقی توسعه و تعمیم داد، تعلیم و تربیت را در محیط خانواده و اجتماع باید ارشاد و هدایت کرد.

ایجاد مؤسسات تربیتی و کمک و راهنمایی و نظارت بر کار سازمانهایی که بتوانند پرورش معنوی و جسمانی فرزندان ایران را تأمین و آنرا در راه صحیح هدایت و ارشاد نمایند از وظایف دولت است.

دولت نکات زیر را در برنامه فرهنگی کشور مورد توجه و اقدام قرار خواهد داد:

الف - تعلیمات اجباری و مجانی در دبستان برای اطفال ایرانی تأمین خواهد شد (احسن)

ب - برای اینکه دولت بتواند از مقدرات خود در اسرع وقت برای باسواد کردن افراد محروم و دور افتاده کشور حداکثر استفاده را بنماید تأسیس مدارس و مؤسسات فرهنگی خصوصی را در شهرها تشویق و حمایت خواهد کرد تا کسانی که مقدرات آنها اجازه دهد بتوانند از این مؤسسات استفاده نمایند و بودجه مملکتی بیشتر برای تعمیم فرهنگ در بین افراد بی بضاعت خاصه مناطق روستائی و کاری مصرف شود. (احسن)

پ - قانون سیاه دانش که از ابتکارات شاهنشاه و جزه لواحق مترقی مصوبه ملت ایران است بدقت اجرا خواهد شد.

ت - به موازات برنامه های اقتصادی و با در نظر گرفتن احتیاجات کشور به متخصص فنی در رشته های مختلف سعی خواهد شد قسمت بیشتری از منابع موجود صرف تربیت متخصص فنی و در نتیجه تسریع رشد اقتصادی کشور گردد و با رعایت اصول جدید آموزش و پرورش و تکامل نیروی انسانی به تعلیمات حرفه ای و تحصیلات عالی توجه خاص خواهد شد. (صحیح است)

ث - دولت کوشش خواهد کرد که وسایل تعلیمات عالی و تخصصی را هر چه بیشتر در داخل کشور تهیه و تأمین کند تا جوانان بتوانند در کشور خود دوره عالی تخصصی را به پیمایند و با احتیاجات و نیازمندیهای کشور هنگام تحصیل علوم و فنون جدید بیشتر آشنا و واقف گردند.

ج - میراث گرانه های فرهنگ و ادب و هنر ایران مورد توجه کامل دولت است و اعتبارات و وسایل لازم برای تربیت و ارشاد استعدادهای فرهنگی و تشویق هنرهای ملی و محلی و احیای هنرهای اصیل ایرانی تأمین خواهد شد.

دولت سیاست عدم تمرکز را در مورد فرهنگ اعمال خواهد نمود و بر نامدوسعی تنظیم کرده است که اصول آن در آینده نزدیک باستحضار مجلس خواهد رسید.

در مورد فرهنگ وقتی که من افتخار نمایندگی مجلس شورای ملی را داشتم در اینجا صحبت میشد که فرهنگ ما اگر بدین سامان جلو برود موجب خطر است (صحیح است) دادن ورقه دیپلم و لسانس دست جوانان مملکت و اینکه

مادر تمام نقاط این مملکت یک نفر فرد متخصص که بتواند یک کارخانه برق کوچکی را برآه بیندازد یا چاه عمیقی را حفر بکند و یا مدرسه ای را بنا کند نداشته باشیم این خطرناک است فرهنگ مملکت از کاغذ بازی و دیپلم سازی باید خارج بشود دیروز که هیأت وزیران شرفیاب بود اعلیحضرت همایونی که نسبت به مسائل مملکتی با یک بصیرت و دانائی کامل او امری میفرمائید برنامه فرهنگی را در چند کلمه خلاصه فرمودند و فرمودند فرهنگ ما باید برای توسعه اقتصادی و اجتماعی مملکت مجهز بشود و آن برنامه ای که ما میخواهیم برای ۸۰ درصد مردم محروم روستاها و کارگران ایران عمل کنیم با داشتن لسانس و ورقه دیپلم تأمین نمیشود ما باید این کارها را هر چه زودتر و با سرعت انجام بدهیم درنگ کردن و تأمل کردن در این مسائل خط و خطا است این مطالب که عرض مجلس شورای ملی میرسد در امر و زور فردا قابل اجرا نیست فقط دانستن شما و حمایت شما از پیروی راهی که در آینده خواهیم پیمود موجب توفیق دولت خواهد شد (صحیح است)

بهداشت

تأمین بهداشت عمومی از وظائف دولت است. وسعت خاک ایران و وجود دهات دور افتاده و عقب ماندگی کشور از لحاظ برنامه های بهداشتی و وسایل درمانی و وظائف دولت را بسیار سنگین کرده است معذالک دولت اینجانب معتقد است که با همین مقدرات و امکانات محدود در صورت مدیریت صحیح و استفاده کامل از وسائل موجود و انضباط در اجرای برنامه ها میتوان نتایج بهتر و قابل توجهی بدست آورد.

اجرای قانون سیاه بهداشت یکی از بهترین طرق حصول به وسایل درمانی و مراقبتهای پزشکی و تأمین بهداشت برای روستاها است (صحیح است) دولت وظیفه خود میداند این فرمان را که باره شاهانه صادر گردیده و قانون آن به تصویب قوه مقننه رسیده است به بهترین وجه بمرحله اجراء گذارد.

دولت با تنظیم برنامه های وسیع جهت تعمیم بیمه های اجتماعی و درمانی موجبات تأمین وسائل درمان و مراقبت های پزشکی را بیش از پیش فراهم خواهد کرد. دولت به مؤسسات خصوصی درمانی که در ایجاد وسایل و بیمارستانها و درمانگاهها اقدام نمایند همه گونه کمک و مساعدت کرده و از آنها حمایت خواهد کرد.

دولت علاوه بر رفع نواقص بیمه های اجتماعی کارگران در تعمیم و توسعه بیمه اجتماعی بین سایر طبقات اقدام خواهد کرد. بیمه درمانی کارمندان دولت و فرهنگیان از وضع کنونی خارج شده و دولت تا پایان برنامه سوم بیمه درمانی کلیه کارمندان دولت و فرهنگیان خانواده آنها را تأمین خواهد کرد (احسن).

امور کاری

رفاه و آسایش و بهبود زندگی کارگران از اهداف اصلی انقلاب ششم بهمن بود و مورد نهایت علاقه و توجه دولت است. (صحیح است)

قانون سپیم شدن کارگران در سود کارگاههای تولیدی باروش صحیح امضای موافقت نامه ای که منطبق با روح قانون باشد باید در اسرع وقت در کلیه واحدهای تولیدی بمرحله اجرا گذارده شود.

توجه دولت در رفع مشکلات اقتصادی موجب خواهد شد که منافع عادلانه کارگاههای تولیدی تأمین و در نتیجه طبقه زحمتکش کارگر از آن بیشتر بهره مند گردد.

بیمه های اجتماعی کارگران تعمیم داده خواهد شد و در اجرای آن توجه لازم مبذول خواهد گردید. همچنین توسعه سندبکها و تشکیلات کارگران و کارفرمایان بتأمین حقوق حقه آنان و ایجاد حسن تفاهم بین کارفرما و کارگر و تعیین شرایط کار بطور عادلانه و بهبود زندگی کارگران و افزایش میزان تولید کمک مؤثر خواهد کرد. (احسن) دولت همه گونه و وسایل لازم برای این امر تأمین و ارشاد و هدایت لازم را معمول خواهد داشت.

طبق برنامه وسیع ساختمانی در کلیه نقاط کشور تأمین مسکن کارگران مورد توجه کامل قرار خواهد گرفت و تسهیلات لازم جهت کار فرمایان برای ساختن خانه های مسکونی کارگران فراهم خواهد شد.

بنده فکر می کنم مجلس شورای ملی بیشتر از هر اجتماع دیگری باین حقیقت پی برده است که کارگران ایران امروز در جهش و منزلتی هستند گروه کارگر که من افتخار همکاری و هم آهنگی آنها را در این مجلس داشتم و از این بعد در دولت مجری او امر شاهانه در رفاه حال آنها خواهم بود (احسن) بهترین نمونه هستند که کارگران امروز ایران دیگر آن کارگران دیروز نیستند اجتماع ما باید با

سلامتی و حقیقت این مسائل را درک کند همانطور که ما معتقد هستیم که کارفرمای دولتی و یا خصوصی باید عادل و سالم باشد بهمان اندازه کارگران عزیز ما که از این نظم و انضباط و از این محبت های رهبر عالیقدر ما برخوردار شده اند معتقد و مؤمن شدند که کارگاه حقیقی یعنی نظم و انضباط (صحیح است) و باین ترتیب منافع مات و منافع دولت یکسان تأمین خواهد شد بنده امیدوارم که باروشی که در وزارت کار تا بحال معمول بوده و از این بعد هم دنبال خواهد شد ما این سیر ترقی و تحول را به بهترین طریق خواهیم پیمود.

تأمین مسکن

موضوع تأمین مسکن در شهرها و روستاها و مناطق کاری از مسائلی است که دولت بدان توجه خاص مبذول داشته و از این عنوان یک برنامه مؤثر جدا گانه تقدیم میکند. تشکیل وزارت آبادانی و مسکن بدین منظور است که کلیه کارهای متشنت در امر خانه سازی و ساختمان و عمران شهرها و دهات متمرکز و طبق برنامه های دولت با دقت و نظارت دقیق و صرفه جوئی کامل بمرحله عمل درآید.

متأسفانه تا کنون در این فواید شهر سازی بهیچوجه مراعات نشده و قوانین و مقررات خاصی درباره این امر مهم تهیه و تدوین نگردیده است. سبک معماری مطابق نیاز شهرها و توجه به وضع اقتصادی و اجتماعی و قدرت مالی مردم مورد توجه نبوده و درباره عمران دهات و تأمین مسکن در روستاها و مناطق کاری بطرز شایسته اقدام مؤثر بعمل نیامده است.

بدین ترتیب کوشش میشود وزارت عمران و آبادانی و مسکن بایک برنامه صحیح تشکیل شود و کلیه اقدامات متشنتی که در دستگاههای دولت بعمل می آید از طریق بانک ساختمانی بیک سو سازمان خانه سازی وزارت دارائی از سوی دیگر سازمان برنامه بطریق متفاوت عمل میکنند مردم بدون هیچگونه هدایت و ارشاد و بدون داشتن یک برنامه صحیح فعالیت های ساختمانی را ادامه میدهند اینها تمام متمرکز و ادغام خواهد شد در وزارت آبادانی و مسکن که با یک سیاست هم آهنگ و از کلیه مقدرات مالی جهت تأمین مسکن افراد چه در شهرها و چه در روستاها و چه در مناطق کاری بهترین طریق استفاده شود بنده صراحتاً عرض میکنم صدی هشتاد از مردم ایران متأسفانه در

بخانه‌هایی که خارج از اصول بهداشتی است زیست میکنند (صحیح است) و این عمل نمیتواند بهیچوجه من الوجوه از آمد پیدا کند سالها است خودبند ناظر آوامر مؤکد اعلیحضرت همایونی بودم که در مورد تأمین مسکن چه دستورات مؤکدی صادر میفرمودند ولی باینه این آوامردر چهارچوب يك برنامه مطالعه شده و يك تشکیلات منظم و صحیحی بمورد اجرا گذارده شود و این دولت افتخار میکند که لایحه تشکیلات وزارت آبادانی و مسکن را بمحض تصویب برنامه دولت تقدیم مجلس شورای ملی کند که این وزیرتخانه جدیدالتاسیس بتواند از تمام اقدامات مشتت در تأمین مسکن جلوگیری کند بدین ترتیب بانك ساختمانی بصورت سازمان وزارتخانه در خواهد آمد که فقط مأمور ساختمانی خواهد بود بانك رهنی وابسته باین وزارتخانه خواهد بود وزیر آبادانی صاحب سهم بانك رهنی خواهد بود بجای وزیر دارائی و سیاست تأمین مسکن را اربشاد و راهنمایی خواهد کرد و کارهای اعتباری تأمین مسکن فقط بوسیله بانك رهنی انجام میدهد بروسازمان مسکن مأمور ساختن خانه های سازمانی خانه های کارگری ابنیه دولتی و تهیه معیارهای ساختمانی است و دفتر فنی مجهزی بوجود خواهد آمد اعتبارات کافی در بر نامه عمرانی مملکت در نظر گرفته شده است که بر نامه های تأمین مسکن با دقت و با سرعت تمیم داده شود و امیدوار هستم که این دولت بتواند باید گذاری صحیح در اجرای برنامه خود یاری برای تأمین مسکن در سراسر مملکت خانه در مناطق کارگری بوسیله کمک به کارفرمایان و در مناطق روستائی و همچنین مردم بوسیله سیاست اعتباری صحیح و ارشاد و هدایت دولت بنماید امیدوارم این برنامه مورد تأیید و حمایت نمایندگان محترم قرار بگیرد.

انجمن های ایالتی و ولایتی و انجمن های شهر

لوايح قانونی انجمن های ایالتی و ولایتی و انجمنهای شهر بمجلس تقدیم شده است. دولت نظرات خود را در کمیسیونهای مربوطه بدعرض مجلس رسانده و با اصلاحاتی تقاضای تصویب آنها را خواهد کرد. دولت معتقد است که سپردن کار مردم بمردم و عدم تمرکز امور محلی شهرستانها در پابنخت از طریق تشکیل انجمن های ایالتی و ولایتی و انجمنهای شهر باید مورد توجه و اقدام قرار گیرد. تازمانی

که مقامات محلی نتوانند نیازمندیهای مردم را بطور شایسته و منطبق با برنامه های طرح بریری شده انجام دهند دولت باید عمل نظارت و ارشاد خود را ادامه دهد. لایحه تقسیمات کشوری بر مبنای مطالعات صحیح هر چند در تهیه و تقدیم خواهد شد.

دادگستری

تأمین عدالت اجتماعی و اصلاح دادگستری بطریق که اعتماد عموم به دستگاه عدالت کاملاً جلب شود مورد نظر و علاقه دولت میباشد. دولت معتقد است که تأمین قضائی شرط اصلی و اساسی اجرای صحیح برنامه توسعه اقتصادی و اجتماعی است.

دولت در اینجاصراحتاً اعلام میدارد که فناوت را از سیاست جدا میدانند و هیچگاه مقام دادگستری را آلوده به اغراض نخواهد کرد. مبارزه با فساد با شدت هر چه تمامتر اجراء خواهد شد ولی دولت اجازه نخواهد داد که اغراض شخصی و افترا موجب رکود کارها و سلب قدرت اجرایی از دستگاههای دولت گردد (احسن است).

کارمندان دولت میتوانند با اعتماد به صداقت و درستی خود بانهایت قدرت انجلم وظیفه نمایند و در پرتو قانون مورد حمایت دولت قرار خواهند گرفت.

رفع نیازمندیهای دادگستری و توجه به رفاه حال قضات و تسهیل مقررات و قوانین برای رسیدگی بدعاوی مردم از اهم مسائل مورد توجه دولت میباشد.

اگر امنیت قضائی نباشد هیچکس اعتماد بر سرمایه گذاری نمیکند دولت همچنین متأسفانه بعضی اوقات شنیده میشود که معیگونه مأمورین دولت قدرت اتخاذ تصمیم ندارند و این را موقوف میکنند باینکه اقترا از یاد است و سعایت میشود بدگویی میکنند بنده این را بعنوان رئیس دولت قبول ندارم.

کارمند صحیح العمل باید با تکیه تقوی و پرهیزکاری خودش قلم روی کاغذ بگذارد و تصمیمات قاطع برای اجرای برنامه های مملکتی بگیرد و دولت هم باید حامی حقوق کارمندان صدیق دولت باشد هر گونه افترا تجلو گیری شود از هر گونه اتهامی که زده بشود باید صحیح است یا غلط است اگر غلط است باید مقترراً تعقیب بشود (صحیح است) بنده بعنوان نخست وزیر دولت اجازه نخواهم دادنه بمقام وزرای مسئول که خوشبختانه همه جزء خوش نام ترین طبقه مملکت هستند و

هم کارمندان صدیق مملکت کوچکترین بی احترامی بشود اگر اقترا صحیح است هم وزیر و هم مأمورین دولت باید تعقیب بشوند و اگر صحیح نیست باید مقترری واقعاً تعقیب شود و باین ترتیب باید عدالت واقعی اجراء گردد کاغذهای بی امضاء قابل تعقیب نیست اگر کس جرات کرد باید امضا کند و بفرستد، و این مسائل را باید در انداختن تحریراتی را که برای اداره مملکت و برنامه های مترقی شاه ما باید بوجود بیاوریم با این اصول کهنه و فرسوده تطبیق نمی کند و ما امیدوار هستیم که اصول اداره مملکت با شهامت نسوأم باشد (انشاءالله)

تشکیلات اداری

ایجاد سازمان صحیح اداری و استفاده از اصول علمی و فنی مدیریت و بهبود روشها به نحوی که چرخ فعالیتهای مملکتی و سازمانهای دولتی به بهترین وجه به حرکت درآید شرط اساسی پیشرفت امور کشور است.

دولت معتقد است که هر برنامه و هر فکر صحیح بدون داشتن تشکیلات منطبق با اهمیت هدفهای مورد نظر نمیتواند به نتیجه مطلوب برسد. سازمانهای اداری کشور باید باهداف انقلاب اقتصادی و اجتماعی تطبیق داده شود اصلاح تشکیلات اداری و حذف دستگاههای زائد و ادغام مؤسسانه که وظائف تکراری داشته و با مانع از انجام صحیح برنامه های مملکتی باشند و همچنین بوجود آوردن سازمانهای ضروری برای اجرای هدفهای اساسی مملکت منگی به اصول مدیریت و ایجاد امنیت و عدالت و رفع تبعیض بین کارمندان دولت و تشویق و ترغیب خدمتگزاران صدیق و کاردان و نسیه و مجازات افراد خاطی و منحرف هدفهای اساسی برنامه دولت در بهبود وضع سازمانهای اداری و نیل بهدفهای عالی است. (احسن است)

برای تشکیلات صحیح اداری وجود يك قانون جامع و دقیق استخدای ضرورت کامل دارد. (صحیح است) دولت کوشش خواهد نمود در ضمن اصلاح سازمانهای اداری کشور بانظر نمایندگان محترم لایحه استخدام که در دولت سابق تقدیم شده است بنحوی بصوب برسد که با اصول و هدفهای تشکیلات نوین ایران تطبیق نماید و بتواند در راه اجرای هدفهای بزرگ انقلاب شاه و مردم مؤثر باشد. دولت معتقد است باید منافع عمومی را بالاتر از نفعات خصوصی

دانست و در تصویب این قانون اهتمام خواهد کرد که با توجه باین اصل منافع و نفعات حقه کارمندان دولت در هر مقام محفوظ و عدالت واقعی ملحوظ گردد. دولت در تقویت شورای عالی اداری جهت يك تحول واقعی در تشکیلات مملکتی اقدام خواهد کرد. برای اصلاح تشکیلات وزارتخانه ها لایحه مربوط تهیه و تنظیم گردیده است که پس از تصویب برنامه دولت تقدیم خواهد شد. بنده عقیده دارم که مسائل مملکتی را فقط در چهارچوب الفاظ نباید قضاوت کرد سپردن کار مردم بمردم صحیح است مردم را باید آماده کرد برای اجرای این برنامه ها و لسی زندگی مردم را نمیشود با این الفاظ معطل گذاشت یعنی اگر در نقطه ای هنوز آمادگی این نوع کارها نباشد دولت باید مردم را تعلیم و تربیت بدهد دولت وجود دارد برای ارشاد و هدایت ما باید مستقیماً عمل کنیم با مردم را تربیت کنیم که خود مردم عمل کنند و الا کافی نیست که گفته شود کار مردم را بمردم بسپاریم و اگر ما کار مردم را بمردم سپردیم و بدتر از موقمی باشد که در دست دولت است واقعاً نقض غرض است و امیدوار هستم که ما این دو مورد را هم ردیف هم پیش ببریم هم دولت خوب عمل کند و هم خوب ارشاد بکند.

راهنمایی و ارشاد افکار عمومی

بمنظور تمرکز کلیه امور و مسائل و سازمانهای هدایت و ارشاد افکار عمومی و جلوگیری از هر گونه تشتت در امر انتشارات و تبلیغات و امکانات مملکتی و بوجود آوردن حس همکاری و یگانگی و اعتماد ملت با اجرای برنامه های توسعه اقتصادی و اجتماعی و اطلاع و وقوف مردم بعظمت فرهنگ و تمدن ایران و تقویت حس وطن خواهی و ملیت ایرانیان و جلب همکاری مردم با سازمانهای دولتی و وزارتخانه جدیدی بنام وزارت اطلاعات تشکیل خواهد شد (مبارک است) این وزارتخانه مسئول تنظیم و اجرای برنامه های انتشاراتی و تبلیغاتی دولت در داخل و خارج کشور و نظارت در امور مرتبط تهیه و توزیع فیلمهای مستند و خبری و انجام تبلیغات سمعی و بصری وزارتخانه ها و سازمانهای دولتی و همچنین اجرای قانون مطبوعات خواهد بود.

لایحه تاسیس این وزارتخانه تهیه گردیده است که در صورت تصویب برنامه دولت تقدیم خواهد شد.

سیاست خارجی

روابط و مناسبات ایران با کلیه کشورهای جهان بر اساس مصالح ملی مبتنی بر حفظ استقلال کامل سیاسی و اقتصادی و بسط دوستی با توجه با اصول منشور ملل متحد و احترام متقابل استوار است.

دولت معتقد است که ثبات سیاسی ما تحت رهبری شاهنشاهی نه تنها ایران را بداشتن يك سیاست خارجی و منطقی و صلحجویانه در محیط بین المللی شناسانده است بلکه نفوذ معنوی شاهنشاهی ما از مرزهای ایران گذشته و در موارد مختلف موجب رفع اختلافهای بین المللی و منطقه‌ای شده است و این سیاست عاقلانه موجب احترام و ستایش اغلب کشورهای است (صحیح است) هر گاه احتمالاً کشورهایائی باشند که بجز به تحریک و جاه طلبی‌های غیر معقول متوسل شوند با عکس العمل شدید دولت و ملت ایران روبرو خواهند شد. (صحیح است) دولت عقیده دارد که باید همه گونه کوشش و مجاهدت در راه ایجاد آرامش و رفع مشکلات بین المللی و حفظ صلح جهانی بعمل آید و آرزو مند است هر چه زود تر خلع سلاح عمومی و کاهش عملی شود و خطر جنگ و اشغال بشری مرتفع گردد و کشورهای جهان بتوانند قسمت اعظم هزینه های دفاعی را در اجرای برنامه های توسعه اقتصادی و اجتماعی مصرف دارند ولی با توجه باین نکات و علاقمندی کامل بروی صلح جویانه دقیقه ای از انجام وظایف ملی و حفظ حدود و نفوذ و استقلال و تمامیت ارضی کشور قصور نخواهند کشید و تا وقتی که چنین محیطی در افق سیاست بین المللی فراهم نشود از تمام امکانات و مقدرات برای تقویت نیروی دفاعی کشور استفاده خواهد شد.

دولت ایران همچنان بعهدهات خود نسبت به یمن تدافعی سنتو و فادار خواهد بود و ایران هیچگاه اجازه نخواهد داد که خاک کشور وسیله تجاوز بممالک دیگر واقع شود (صحیح است، احسنت) و خاصه روابط صلح جویانه و توسعه مناسبات سیاسی و اقتصادی و فرهنگی را با کشورهای دوست و همجوار خود تقویت و تحکیم خواهد کرد.

این بود مختصری از برنامه دولت و تذکیراتی در باره مسائل مهم مملکتی که لازم بود در معرفی دولت و تقدیم برنامه آن بعرض مجلس شورای ملی برسد.

آنچه مهم است اجراء و انجام هدفها و برنامه های وسیع توسعه اقتصادی و اجتماعی است که دولت با نهایت قدرت در تحقق آن خواهد کوشید. توفیق دولت بعد از فضل الهی و رهبری و حمایت شاهنشاهی بزرگ منوط بفعالیت بصیرت و حسن و طیفه شناسی کارمندان دولت و همکاری عموم مردم است که بتوانند تشکیلات مملکتی را برای انجام چنین هدفهای بزرگ اصلاح و تجهیز نمایند بهترین برنامه در قالب تشکیلات ناقص به نتیجه مطلوب نرسد و بدینجهت دولت شرط اصلی موفقیت را اصلاح وضع اداری و استفاده از کارمندان بصیر و صدیق میداند و در انجام این امر از هر گونه اقدام لازم خودداری نخواهد کرد.

در اینجا من رو بخانه ملت میکنم و از شما استمداد میطلبم که با هم کوشش کنیم تا دوره بیست و یکم در تحکیم مبانی مشروطیت و بشمر رساندن انقلاب بزرگ شاه و ملت در تاریخ پرافتخار ایران نقش مؤثر و بزرگ داشته باشد.

بیانید یادگاری که از بین شما و همفکران شما انتخاب شده است در اجرای برنامه های وسیع توسعه اقتصادی و اجتماعی که موجب رفاه و سعادت ملت ایران خواهد بود صمیمانه همکاری نمائید و تمام موانع و مشکلات را که احتمالاً بعضی از افراد کهنه پرست و جاه طلب و مغرض و سود جو در راه آن بوجود میآورند باینروی عظیم خود که ناشی از ملت ایران است از میان بردارید.

این بود مختصری از برنامه دولت (یکی از نمایندگان معینی مختصر را هم فهمیدیم) و تذکیراتی در باره مسائل مهم مملکتی (یکی از نمایندگان بسیار عالی بود) که لازم بود در معرفی دولت و در برنامه دولت بعرض مجلس شورای ملی برسد. بنده عقیده نداشتم که برنامه دولت باز کر الفاظ توأم باشد دولت باید با روشهای اجرائی قوانین حافظ اجرای این اصول باشد مطالب خود را بمجلس عرضه کند و آنوقت رأی اعتماد بخواد و الا این مسائل را بطور کلی میتوان در تمام برنامه ها جستجو کرد، مطالعه کرد ولی آنچه که باید از مسائل علمی در چهارچوب برنامه های اجرائی مملکت تلفیق و تطبیق داده شود آن هنر دولت است (صحیح است) امیدوار هستم این دولت بتواند خادم شاه و ملت و شما نمایندگان بوده و شما نمایندگان ملت حامی آن باشید.

(انشاءالله) آنچه که مهم است اجراء و انجام هدفها است دولت بانگاه حمایت کاملی شاهنشاهی و حسن تشخیص ملت ایران اطمینان دارد که مجلس شورای ملی اقدامات مترقی و قاطع آن را با سرعت تأیید و حمایت خواهد نمود (صحیح است) تا همگی بتوانیم کرد رهبری بزرگ خدمات ارزنده به مملکت بنمائیم (انشاءالله) و تاریخ کهنسال ایران ارزش انقلاب و تحول دودمان پهلوی را که بشدریج تکمیل میگردد با خط درشت وزیرین منعکس نماید (صحیح است) و هر روز شاهد ترقیات بیشتر و سعادت کاملتر ایران باشد. (احسنت)

حاذقی - موفق و منصور باشید.

رئیس - برنامه دولت طبع و توزیع شده است و در اختیار خانمها و آقایان گذاشته میشود و در جلسه بعد مطرح خواهد شد. آقای مهندس والا فرمایشی دارید بفرمائید.

مهندس والا - بنده از جناب آقای رئیس بسیار متشکرم که این فرصت را در اختیار بنده گذاشتند تا اینکه تشکیل دولت را یکی از همکاران سابق خودمان صمیمانه تبریک بگویم. این دولت از بین دولت و از بین نمایندگان مجلس بنابه اراده اعلیحضرت همایونی انتخاب شده مورد تأیید اکثریت است بنابراین هر چه آن خسرو کند شیرین بود (احسنت) و امیدوارم قیافه های جدیدی که با يك روح مصمم و خدمتگزار بفرمان شاهنشاهی به مجلس آمده اند هم برای خودشان وهم برای ملت ایران خوش بمن باشند علت اینکه بنده استدعای اجازه کردم این بود که اگر مقام محترم ریاست و نمایندگان مجلس موافقت فرمایند طرح برنامه دولت در جلسه بعد از ظهر امروز عنوان شود (دکتر اسفندیاری - باید طبع و توزیع بشود و مطالعه گردد) تصور نمیکنم که در نظامنامه هم مغایرتی با این اصل وجود داشته باشد تا دولت بتواند هر چه زودتر برای اینکه نکارهایش رسیدگی کند بحث در اطراف برنامه از طرف نمایندگان بشود و فرصت بیشتری را از دست ندهیم بنده بعنوان يك نماینده از يك منطقه در افتادم محروم که خلخال است این امید را دارم که دولت جناب آقای منصور واقعاً التیام بخش به آلام اساسی مردم محروم باشند و همینطور که وعده فرمودند حقیقه خدمتگزار شاه و مردم باشند و امکان داشته باشند که این وحدت نظری که در امور بوجود آمده برای خدمتگزاران مملکت يك محیط بی سابقه ای را در اثر حمایت اعلیحضرت همایونی ایجاد کرده که همه کس میتواند

این امید را داشته باشد که نقائص مملکت با يك سرعت بیشتری از بین خواهد رفت البته بحث در برنامه دولت در موقع خودش متضمن تذکیرات و نکاتی است که از طرف نمایندگان عنوان خواهد شد و بنده از فرصت استفاده کرده به نمایندگان مجلس صمیمانه تبریک میگویم که يك نماینده مجلس نماینده اکثریت بعنوان دولت از طرف ذات قرین الشرف اعلیحضرت همایونی انتخاب شدند امیدوارم که ایشان مؤید و منصور باشند بخصوص که بر خلاف گذشتگان رعایت احوال رفتگان و رعایت احترام سایر خدمتگزاران را کردند و این نهایت تشکر است که آقای منصور نسبت بخدمات جناب آقای علم نخست وزیر گذشته اشاراتی کردند و بنده وظیفه خود میدانم عرض کنم دولت گذشته بعنوان يك خدمتگزار صدیق شاهنشاهی و مردم توانسته در از هان و افکار عمومی جای خودش را باز بکند بنده بیش از این تصدیق نمیدهم و امیدوارم که این وحدت نظر وهم آهنگی در بین قوای مقننه و قنوای مجریه بطور کامل برقرار باشد و این موجب امیدواری برای بگردش افتادن کلیه چرخهای مملکت باشد.

۷ - نیانات آقای رئیس دایر بابر از تأسف از فوت اعلیحضرت بل اول پادشاه یونان

رئیس - همانطوریکه نمایندگان محترم استحضار دارند اعلیحضرت بل اول پادشاه محبوب یونان پربروز بدرود حیات گفتند. این خبر تا اثر آور موجب تأسف عموم هم میچنان گرامی بخصوص نمایندگان مجلس شورای ملی ایران میباشد. (صحیح است). بدینوسیله مراتب تسلیت وهمدردی مجلس شورای ملی ایران را بخانواده سلطنتی بخصوص غلیاحضرت ملکه فردریکا و ملت دوست و باستانی یونان تقدیم داشته بقاء عمر و سعادت و دوام سلطنت اعلیحضرت کنستانتین پادشاه یونان را از خداوند مسئلت میکنم.

۸ - مذاکره در باره موقع جلسه بعد

رئیس - عده کثیری از آقایان و خانمها تقاضا دارند که برنامه دولت در يك جلسه امروز بعد از ظهر طرح شود ولی چون طبق آئین نامه داخلی مجلس نمیتواند دوشنبه جلسه داشته باشد و سه شنبه هم تعطیل است از این جهت تقاضا دارند که جلسه شنبه را به بعد از ظهر همین امروز موکول کنیم البته بستگی به نظر خانمها و آقایان دارد.

دکتر اسفندیاری - باید بر نامه دولت مطالعه شود. رئیس آقای خواجه نوری فرمایشی دارد بفرمائید.

خواجه نوری - بنده تقاضای صحبتی که کردم برای این است که معتمد و اقامت جناب آقای نخست وزیر علاقه دارند همانطور که ماقبلاً از ایشان چکامت کرده ایم و میل هم میدانیم که ایشان مجری نیت خیر اعلیحضرت همایونی و بر نامه های اصلاحی ایشان هستند و مساماً هم رأی اعتماد با ایشان داده خواهد شد ایشان هم روی علاقه مخصوصی که بمجلس شورای ملی دارند و از اینجا بوده که با اصطلاح طرح اولیه تشکیل دولت را ریختند و میخواهند که در خانه خودشان و در خانه ملت اول رأی اعتماد کسب کنند (صحیح است) و این مشکلاتی که پیش آمد کرد و با این تعطیلاتی که در پیش داریم یکی تعطیل قانونی دوشنبه یکی هم تعطیل عمومی که سه شنبه است مانع از اجرای این نیت شده است عده ای از دوستان این پیشنهاد را دادند و تعصبی هم نیست اگر آقایان اعضای فراکسیون اقلیت مجال این را دارند که این بر نامه را مطالعه فرمایند و پاسخی به بر نامه دولت بدهند نیت سیاستگرازی از طرف ما اعضای فراکسیون اکثریت است و خیلی ممنون خواهیم بود که چنین موافقت و موافقتی فرمایند ولیکن اگر این تسریع موجب نااحتی خیلی آقایان میشود و تصور میفرمایند که خدای نخواسته عمل تندی ما انجام میدهد با کمال صراحت بفرمایند از این فکر انصراف حاصل خواهد شد این را علتش را خواستم بگویم و علت دیگری ندارد اگر آقایان میل دارند و اصرار دارند که این جلسه بعد از ظهر تشکیل نشود آقایان آزاد هستند هر جور مایل باشند عمل بشود (رأی - رأی).

من فردین دارد به خودی خود من الوجوه دوستی را بر دوستی مرجع نمیشناسد و این رویه بنده در آینده کاملاً حضور دوستان محترم سابق مجلس من و یشتیبانان آینده دولت ما اثبات خواهد شد. بنده دیر و زحمت جناب آقای رئیس مجلس عرض کردم که هیچگونه عجله ای در تصویب بر نامه دولت نیست و اگر ما شب عید نزدیک نبودیم و اگر بودجه مملکتی حسب الامر ملوکانه نمیباستی قبل از عید بمجلس شورای ملی تقدیم شود و امیدواریم تا شب عید هم تصویب برسد و اگر اوضاع تشکیل این وزارتخانه های جدید التاسیس آنرا نمیباست مطرح تصویب شود و اگر تعطیلات عید که دوره فترتی برای مجلس بوجود میآورد که ما از کارهای اساسی خودمان تا حدی دور میکند در پیش نبود چنین استدعائی از مجلس شورای ملی نمیشد ولی چون فرمودند که مغایرتی با قانون ندارد و ذکر صریحی در آئین نامه نشده است و این دولت هم علاوه بر تهیه و تنظیم بر نامه کامل آنرا احتیاج چاپ کرده که همین امروز بدست دوستان مجلس رسیده بنده خیلی متشکر خواهم شد اگر طرح بر نامه دولت به امروز بعد از ظهر هم و کول شود چون سه شنبه تعطیل است و ما باید هر چه زودتر بودجه کل کشور را تقدیم مجلس شورای ملی بکنیم و این مجلس نشان بدهد که آن روحیه انقلاب شاه و ملت را با آئین نامه هایی که احتمالاً ممکن است از استنباطی بشود تأمین نمی کند و بر عکس واقعاً مجری نیت اعلیحضرت در سرعت کارهای مملکتی است.

رئیس - آقای دکتر اسفندیاری.

دکتر اسفندیاری - آقای مهندس بهبودی صحبت میفرمایند.

رئیس - آقای مهندس بهبودی بفرمائید.

دکتر مهندس بهبودی - اولاً تبریک صمیمانه خودم را به جنابعالی و همکاران ارجمندتان که عده بسیار زیادشان از دوستان بنده و از ارادتمندانان هستم عرض بکنم ولی علت اینکه با طرح بر نامه در امروز بعد از ظهر بنده مخالفم درست است که آئین نامه مجلس و آئین نامه داخلی صراحتی ندارد ولی در ماده ۳۰ آئین نامه که بعرض نمایندگان محترم میرسانم قید کرده که گزارش کمیسیونها باید حداقل ۴۸ ساعت قبل از طرح در مجلس شورای ملی طبع و توزیع شود (چند نفر از نمایندگان

اینکه گزارش کمیسیون نیست بر نامه دولت است) اجازه بفرمائید بنده میدانم که بر نامه دولت گزارش کمیسیون نیست ولی اینکه آئین نامه برای طرح گزارش کمیسیون که محققاً قبول میفرمایند که همیشه هم ردیف بر نامه دولت نیست ۴۸ ساعت وقت قائل شده باید قبول بفرمائید که در مورد بر نامه دولت که بسیار مهم است و باید مطالعه دقیقی بشود این وقت را لازم دارد.

جناب آقای منصور با مطالعه ای که قبلاً در بر نامه داشتند درست دو ساعت بر نامه را مطالعه فرمودند يك نماينده مجلس هم که میخواهد لا اقل دو مرتبه این بر نامه را مطالعه کند و نکات جالبش را بکشد بیرون یا مخالف یا موافق دو مرتبه خواندنش وقت لازم دارد الان يك ساعت بعد از ظهر است نیم ساعت صرف ناهار میشود یک ساعت و نیم و چهار ساعت مطالعه کند میشود پنج ساعت و نیم و میشودش ساعت بعد از ظهر، آقایان میفرمایند چهار بعد از ظهر بیاید تا بر نامه دولت مطرح شود اینست که بنده... (حبیبی - هیچ اشکالی ندارد) بنده عراض را میکنم و جناب آقای حبیبی هم میتواند فرمایش خودشان را بکنند و مجلس رأی خواهد داد و رأی مجلس در این باره قاطع است (صحیح است) نکته ای که میخواستم بعرض آقایان برسانم مطلبی بود که همکار ارجمندم آقای خواجه نوری فرمودند در دولت جناب آقای علم و کلاتی بنام اقلیت وجود نداشت دو فرنگیون در مجلس بود فراکسیون ایران نوین با عده زیاد تری و فراکسیون مستقل با عده کمتری که هر دو فراکسیون و منفردین تأیید کننده دولت بودند و مطابق سنن پارلمانی هیچکدام از این عده را نمیتوان اقلیت نامید. من آرزو میکنم که دولت آقای منصور با اقلیتی در مجلس برابر نشوند و تمام آقایان رأی موافق بدولت بدهند. بهمین علت هم از جناب آقای منصور که بدمو کراسی عقیده دارند و اقتخارشان این است که اولین حکومتی هستند که لیدر اکثریت مجلس هستند و اولین دولتی هستند که حکومت تقریباً صد درصد حزبی تشکیل داده اند پای بند اصول باشند و اجازه بدهند که آقایان نمایندگان قدری بیشتر بر نامه را مطالعه کنند و با تعمق بیشتری در بر نامه دولت بحث شود.

رئیس - آقای حاذقی جنابعالی موافقت یا مخالف؟

(حاذقی - موافقم) بفرمائید.

حاذقی - عرض کنم همه نمایندگان مجلس به متابعت از افکار عمومی ملت ایران از این حسن انتخابی که شده و برای اولین بار يك دولتی که عده ای از اعضای آن مستقیماً منتخب از بین نمایندگان مجلس هستند و عده دیگری منتسب به همکاران حزبی هستند و تشکیل دولت داده اند و با افکار عامه ملت ایران و نمایندگان مجلس شورای ملی مواجه هستند من بسمت يك نماینده این حسن انتخاب را تبریک عرض میکنم و چون همه ما بنظر جناب آقای منصور که همکار عزیز سابق ما و رئیس دولت مورد اعتماد فعلی ما هستند احترام داریم و این پیشنهادی که فرمودند مغایر با آئین نامه نیست زیرا که مقصودشان این نبوده که حتماً در يك جلسه بر نامه دولت تمام شود فرمودند مطرح شود و چون حالا هم چاپ شده در اختیار ما هست (یکی از نمایندگان - چطور قبلاً چاپ شده؟) الان حاضر است، اجازه بفرمائید کاری الان نمیخواهد انجام بگیرد جز اینکه از فرصت استفاده بشود همین دلایلی که الان اقامه شد در اثر کمی وقت و زیادی کار و ضرورت چون گفته اند: «الضرورات تبيح المحظورات» گاهی ضرورت چیزهای محظور را هم که مجاز نبوده مجاز کرده است البته حالا محظور باین معنی نیست، ما میگوئیم از فرصت استفاده شود بعد از ظهر ناهار بخوریم و نماز بخوانیم و عصر بیائیم اینجا و مشغول مذاکره و بحث در بر نامه دولت بشویم و چه بسا که شب و جلسه های بعد هم ادامه پیدا کند و البته این بستگی دارد بر رأی نهائی مجلس شورای ملی بنا بر این موافقت با این پیشنهاد بنده معتمد که صد در صد منطقی است و صحیح است.

رئیس - آقای زهتاب فرد موافقت یا مخالف؟

(زهتاب فرد - مخالفم) بفرمائید.

زهتاب فرد - با کسب اجازه از مقام معظم ریاست مجلس اولاً بنوبه خود لازم میدانم انتصاب جناب آقای منصور را بمقام نخست وزیر صمیمانه تبریک بگویم و بخصوص قیافه های شناخته شده و قیافه های جوان و مثبت و مخصوصاً از این جهت که سه چهار نفر از همکاران پارلمانی ما در این دولت شرکت دارند و این حاکی از حسن نیت و علاقه جناب آقای منصور بحکومت پارلمانی و نمایندگان مجلس است تشکر میکنم

جنابعالی است همانطور بفرمائید هر طور که نظر جنابعالی است تصمیم بگیرید موقع تشکیل جلسات بستگی دارد بنظر جناب آقای رئیس، بستگی برای جنابعالی دارد.

رئیس - جناب آقای نخست‌وزیر .

نخست‌وزیر - بنده بهیچوجه نمیخواستم مجدداً عریضی بکنم چون ما مطیع رأی و نظر مجلس هستیم ولی در این مورد با نهایت دقت قبلاً بررسی شد و علت این تقاضا بعرض نمایندگان محترم مجلس شورای ملی رسید در روز بنده گفتند که روز دوشنبه تشکیل مجلس منعی ندارد، اگر منعی ندارد تشکیل مجلس اشکالی ندارد فردا باشد.

رئیس - بنده مطالعه کردم فقط در موقع طرح بودجه منع دارد، موقعی که بودجه مطرح است گفتند تشکیل جلسه در روز دوشنبه در موقع طرح بودجه منع دارد ولی چون بودجه نیست بنابراین منعی ندارد. بفرمائید آقای نخست‌وزیر.

نخست‌وزیر - بنده هم معتقد هستم و میل دارم که واقعاً باهم آهنگی کامل نمایندگان محترم بر نامه دولت مطرح بشود (احسنت) و از حضور نمایندگان محترم فراکسیون مردم و مستقل هم بی نهایت سپاسگزارم البته اگر برای بگذاردند تردیدی ندارم که رأی با کثرت داده خواهد شد ولی چون بنده میل ندارم اینطور عمل بشود طرح بر نامه را موکول میکنم بفردا (احسنت - احسنت).

۹ - تعیین موقع و دستور جلسه بعد - ختم جلسه

رئیس - بنابراین در صورتیکه خانها و آقایان موافق باشند تشکیل جلسه را فردا ساعت چهار بعد از ظهر

قرار میدهیم. جلسه آینده ساعت چهار بعد از ظهر فردا دستور جلسه بر نامه دولت خواهد بود و ساعت سه بعد از ظهر ورقه برای ثبت نام آقایان موافق و مخالف گذارده خواهد شد. (مجلس یکساعت و یکربع بعد از ظهر ختم شد)

رئیس مجلس شورای ملی - مهندس عبداللہ ریاضی

امایندہ هیچ انتظار نداشتم موردی پیش بیاید شخصیکہ از مجلس بمقام نخست وزیری انتخاب شدہ است بہر ملاحظہ ای از ملاحظات ، یکی دونفر مخالف ، ولو مخالف مصلحتی باشد بیایند و مطالبشان را بیان بکنند کلمہ مخالفت را بندہ انتظار نداشتم و تصور میکنم دوران نزاکت سیاسی است کہ ما این مسألہ را برای بگذاریم برای اینکہ عدہ ای از نمایندگان محترم هستند کہ آرزو مندند کہ این برنامه را مورد مطالعہ قرار بدهند و تصور نمیکنم خود جناب آقای منصور آنقدر هم حوصلہ داشته باشند کہ بفرض اینکہ بندہ آمدم اینجا مخالفت کردم با دو سه ساعتیکہ خودشان تطق فرمودند و با خستگی کہ پیدا کردہ اند جواب بدهند اجازه بفرمائید این برنامه یا بنامد برای روز پنجشنبہ با حد اقل فردا بعد از ظهر باشد کہ یک مطالعہ ابتدائی بشود کہ خدای نکرده ، خدای نکرده در بیرون گفته نشود کہ از ہم اکنون میخواهند جلوی اعتراض احتمالی را بگیرند و گفته نشود کہ مجلس تحت نفوذ اکثریت حزبی قرار گرفته است، البتہ این تصور گناہ است و این تصور واقعاً گناہ نا بخشودنی است ولی اگر چنانچہ نظر اقلیتی کہ حالا معتمد است بماند برای جلسہ بعد محفوظ و محترم شمرده نشود این احتمال ضعیف دادہ میشود ضمناً بندہ نمیتوانم کہ یک گلہ ای از جناب آقای منصور نکنم کہ طبعاً ما نمیتوانیم با ایشان موافق باشیم برای اینکہ چند نفر از همکاران ما را از کادر ما جدا کردند (خندہ نمایندگان).

رئیس - چند نفر از آقایان تقاضای صحبت کرده اند و چند نفر ہم پیشنهاد کفایت مذاکرات دادہ اند. پیشنهاد دیگری ہم رسیدہ است کہ جلسہ فردا بعد از ظهر باشد آقای خواجہ نوری توضیحی دارید بفرمائید.

خواجہ نوری - اگر واقعاً نظر آقایان مورد قبول